

РІК LII, Ч. 1

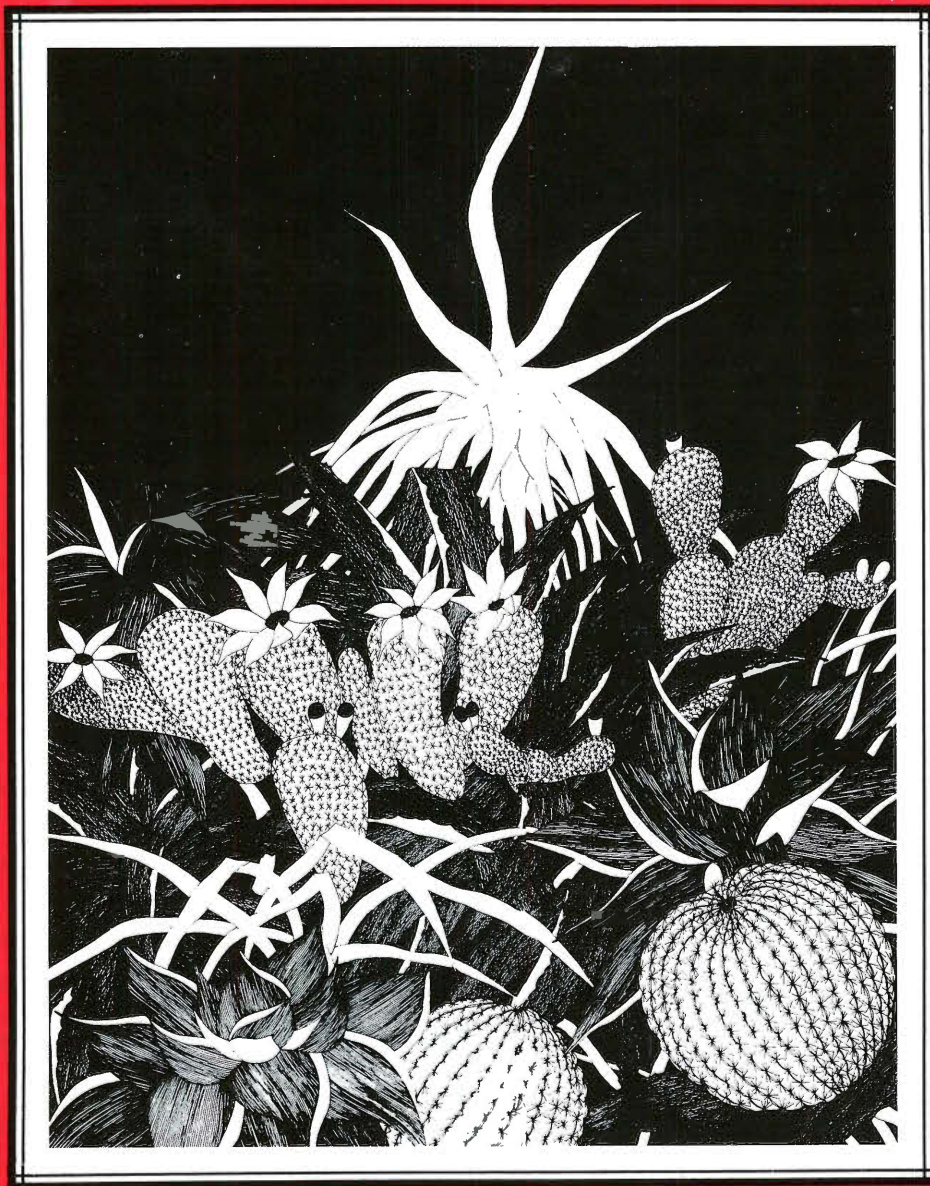
СІЧЕНЬ — 1995 — JANUARY

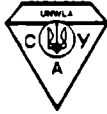
No. 1, VOL. LII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

РІК LII

СІЧЕНЬ

Ч. 1

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

*Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку*

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англomовної частини — **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор — **Роман Юревич**

Редакційна колегія:

Анна Кравчук — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як
Анна-Галія Горбач
Іванна Рожанковська

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003
Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672
Адміністратор — **Наталія Дума**

Річна передплата в США
Для членів СУА \$ 25.00
Для інших передплатників \$ 30.00
Окреме число \$ 3.00
В країнах поза межами США US \$ 40.00

OUR LIFE

Vol. LII

JANUARY

No. 1

Published by

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

*Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.*

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stodnychenko**
Ukrainian Language consultant — **Roman Yurevych**

Contributing Editors:

Anna Krawczuk — UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak
Anna-Halia Horbach
Iwanna Rozankowskyj

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003
Tel.: (212) 674-5508 Fax: (212) 254-2672
Business administrator: **Natalia Duma**

Annual subscription in the USA for UNWLA members ... \$ 25.00
Annual subscription in the USA for other subscribers ... \$ 30.00.
Annual subscription in countries other
than USA \$40.00 US currency.

ЗМІСТ

Союз Українок Америки	1
Ярослава Закревська. Невтомність і талант	2
Валентина Борисенко. Проблеми збереження народної культури	5
Іван Гонтар. Київ	7
Марта Богачевська-Хом'як. "Sixty minutes", Довженко, Вінграновський і історія	8
Олександр Довженко. Із "Щоденника"	9
Віра Вовк. Олена Колодій — паранська поетеса українсь- кого роду	10
Марія Людкевич. Жінки... ..	10
Марія Храплива. Відійшла від нас Наталія Чапленко	12
Our Life	
Short History of the Ukrainian National Women's League of America, Inc	13
Determinations	14
Notes from the Editor	14
Martha Bohachevsky-Chomiak. Our Portables Selves	16
D. M. Z. The Ball Gown	17
Susan M. Dean. Ukrainian Legacy	18
Arcadia Olenska-Petryshyn	19
Ukrainian Embroidery Class Hosts Annual Fashion Show in Albuquerque	20
Христия Навроцька. Наше харчування	21
Дописи Округ і Відділів	22
Пожертви	27
Нашим дітям	34
Посмертні згадки	36

*На обкладинці: Аркадія Оленська-Петришин.
"Каліфорнійський город II". Офорт.
On the cover: Arcadia Olenska-Petryshyn.
"California Garden II" (etching).*

*Ілюстрації Зоряни Сохацької.
Illustrations by Zoriana Sochaczka.*

*Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів,
статтей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були
поміщені чи переслані до інших видань. Будемо вдячні, якщо пресові референтки
та дописувачі будуть дотримуватися цієї засади.*

*Незамовлених матеріялів редакція не повертає, не приймає матеріялів, не
підписаних авторами, а також не веде листування з приводу невикористаних
матеріялів.*

*Редакція застерігає за собою право скорочувати прислані матеріяли і
виправляти мову. Матеріяли, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не
завжди відповідають поглядам редакції.*

*Передруки і переклади матеріялів з "Нашого Життя" дозволені за поданням
джерела.*

*На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.
Усі редакційні матеріяли просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою
"редакторові".*

*Кошти вироблення кліш покривають дописувачі.
Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і
прізвища поданих осіб.*

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian
National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, NY,
10003 ISSN 0740-0225

Second Class Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to
"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 1994 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Союз Українок Америки заснований 1925 року в місті Нью-Йорк, Н.-Й., у Сполучених Штатах Америки. В 1935 році СУА подбав про інкорпорацію. Статус неприбуткової харитативної організації одержано в 1979 р. на підставі акцій в добродійних (гуманітарних) виховних та культурно-освітніх ділянках від самого початку існування СУА. Союз Українок Америки — це єдина, самостійна та аполітична українська жіноча організація в США. Мету, структуру та функції триступневої організації визначає статут. СУА керується засадами парламентарного поступовання Г. М. Роберта.

Метою Союзу Українок Америки є об'єднувати жінок українського походження, або приналежних до української спільноти, які живуть в США, для збереження української ідентичності і культурної спадщини українського народу, керуватися засадами християнської етики, людських прав, релігійного вироблення та політичної понадпартійності. Найвище законодавче тіло СУА становить Конвенція СУА, яка відбувається в місяці травні раз на три роки. Делегатки вибирають Головну Управу СУА на трирічну каденцію. Усі члени Екзекутиви та Головної Управи працюють безкорисливо.

На терені США діє 102 Відділи СУА є об'єднані в дев'ятьох Окружних Управах. Віддалених Відділів є 10. Вільних членок коло сто. В 1994 році членство начисляло понад 3,500.

Безперервно, від 1944 року, виходить "Наше Життя" — єдиний журнал української жіночої організації в США, який є журналом загальногромадським.

В 1967 році розгорнено допомогу стипендіями та засновано Стипендійну Акцію СУА. Тисячі учнів та студентів в Аргентині, Бразилії, Парагваї, Польщі, США, Югославії, а тепер в Румунії, Хорватії та Україні втішаються своїми спонсорами, які вплачують датки до Стипендійного фонду СУА. Від 1967 року понад два мільйони американських доларів приділено на стипендії сиротам, покривдженним долею дітям; у великій більшості дітям села, у країнах, де обов'язкове навчання тільки до 4—8 класи. У тому часі 652 стипендіанти стали професіоналами, деякі з них стали спонсорами. Тисячі стипендіатів закінчили середні школи. У 1967 р. подружжя Петро і Леся Коваліви створили при СУА Фундацію свого імені, призначену на наукові і літературні конкурси з історичною тематикою. Щороку СУА проголошує конкурси, покликає журі та призначає нагороду. Із Фонду Єви Сташків одержують стипендії членки СУА на студії українознавства.

У 1974 році започатковано "Осередок листування", який начисляє понад дев'ятсот членів. Це дало

зможу українцям, розкиненим по всіх континентах, підтримувати листовний контакт.

В 1976 році засновано Український Музей при 203 Другій Авеню, у місті Нью-Йорку, який став громадською інституцією. Відділи СУА та окремі союзнянки є членами Українського Музею. СУА має більшість голосів у його управі. Потреба Українського Музею в Нью-Йорку виявилася уже в 1930-их роках, коли започатковано придбання експонатів. Від 1986 р. заходом Округи Нью-Джерзі стоїть постійна українська виставка в Музеї Іміграції на острові Елліс Айленд, Нью-Йорк.

Від самого початку звернено увагу на виховання дітей та засновано світлички для передшкілля. В 1989 р. за ініціативою СУА відкрито цілоденну захоронку в Ньюарку, Н.-Дж. Весь час гуманна допомога була приділювана сиротам, вдовам (під гаслом "Мати і дитина"), старшим віком людям та "Бабусям", які є спонсоровані відділами СУА. У США кожна хвиля нової іміграції одержала підтримку та допомогу. Потреба медичної допомоги дітям та молоді виринула в 1981 році, де СУА заплатив за медикаменти, операції і т. п. потребуючим дітям у Бразилії, Аргентині, Польщі та інших країнах. В тому часі започатковано медичний фонд. У 1986 р., від часу нуклеарної катастрофи в Чорнобилі, звернено особливу увагу на потерпілих, особливо дітей. Своєчасно почалися збірки грошей на ту ціль. У 1990—1993 роках закуплено медичне приладдя для дитячої лікарні у Львові. Спільний проєкт СУА та ФДДЧ — магнетичного резонансу для Київської лікарні швидкої допомоги та катастроф, став зреалізований в 1994 р. В тому ж році СУА закупив фіброгастроскоп до дитячої санаторії "Джерело", яка тепер є під опікою СУА. Окружні Управи та Відділи СУА є споріднені зі Суспільними службами у 13 різних містах в Україні, де звернено увагу на осиротілих дітей, молодь, багатодітних родин, немічних та людей старшого віку. Від 1991 року постійно висилається гуманітарну допомогу у формі продуктів, вітамінів, одягу і т. п.

СУА є членом Світового Конгресу Українців, Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, американської Генеральної Федерації Жіночих Клубів та Сейбор Фундації. Національна Рада Жінок США стала у 1888 р., СУА є членом цієї організації від 1951 р. У 1993 р. вперше обрано президентом НРЖ США українку, Ірену Куровицьку, заступницю голови СУА.

Союз Українок Америки є вдячний усім добродіям, які з довір'ям підтримують наші акції уже 70-ий рік.

НЕВТОМНІСТЬ І ТАЛАНТ

Лауреат премії ім. І. Франка 1994 р. Анна-Галя Горбач

*Анна-Галя Горбач.
Anna-Halla Horbach.*

У житті доктора Анни-Галі Горбач — відомого перекладача і перекладознавця, літературознавця і публіциста, яка з 1940 р. живе і працює у ФРН, 1994 рік видався щедрим на знаменні події. Цей рік для пані Галі ювілейний — їй виповнилася кругла дата, зовсім недавно вийшла з друку чергова антологія української прози у її перекладах. І саме в цьому році Анна-Галя Горбач вперше одержала нагороду в Україні за свою багаторічну справді подвижницьку працю: рішенням Президії Співки письменників України їй присуджено літературну премію імені Івана Франка за 1994 рік.

Довгою і складною була дорога до визнання і гідної оцінки в Україні результатів праці Анни-Галі Горбач (так само, як і відомого українця-славіста професора Олекси Горбача), хоч усе своє життя, весь свій інтелект і творчі сили подружжя Горбачів присвятило Україні, українській нації і культурі.

Народилася Анна-Галя Горбач 2 березня 1924 р. у с. Бродині в Південній Буковині, яке тепер належить до території Румунської Республіки. Батьки Анни-Галі, Марія і Николай Луцяки — українці. Батько був громадським нотарем, походив з Північної Буковини, мати — з Гуцульщини, з Кутів. Мешканці села Бродина були українцями, але української школи там не було. Тому Галя Горбач навчалась у румунській народній школі, згодом — у румунській дівочій гімназії в Чернівцях. Роки воєнної хуртовини дуже ускладнили умови життя родини Луцяків. Це була повна ізоляція від українського середовища, час політичної нестабільності, масовий виїзд буковинців до Німеччини, що й вплинуло на рішення родини виїхати до Німеччини.

На початках умови життя в Німеччині були важкими — родина певний час перебувала у таборах для переселенців, потім батько одержав адміністративну посаду в Берліні, звідки згодом виїхав до Вестфалії. Там, у старовинному німецькому містечку Падерборн, Анна-Галя в 1943 р. закінчує гімназію, рік працює в соціальній службі і з 1944 р. починає студіювати медицину. Але університет був закритий, і Анна-Галя продовжує навчання уже після війни, студіюючи, правда, не медицину, а філологію, зокрема славистику, в Геттингенському університеті. Вчитись їй було нелегко, не вистачало ґрунтового знання основних предметів і, передусім, німецької мови. Уже тоді думала про переклади української літератури німецькою мовою, що вимагало досконалого її вивчення.

З властивою для її вдачі наполегливістю Анна-Галя досить швидко добре освоює німецьку мову, застосовуючи для цього свою власну методику — вона переписувала і вивчала напам'ять найкращу німецьку лірику.

У Геттингені Анна-Галя Горбач почала перекладати і вже в 1948 р. кілька своїх перекладів, у тому числі оповідання М. Коцюбинського "Для загального добра", подала на конкурс у Мюнхені і отримала першу нагороду.

У 1948 р. одружується з Олексою Горбачем, переїжджає до Мюнхена і там продовжує студії. У Мюнхенському університеті захоплюється славистикою, а східнороманістика стає її побічним фахом. У 1950 р. обороняє свою докторську дисертацію "Епічні стилістичні засоби козацьких дум".

Родинні обставини, зокрема народження дочки,

не сприяли систематичній викладацькій праці, і Анна-Галія Горбач зосереджується на перекладах, оскільки українських перекладів німецькою мовою у ФРН фактично не було. Їй пощастило зацікавити українською тематикою одного з німецьких видавців, з яким вона обговорює проєкт української антології. Книжка п. н. "Синій листопад" (Blauer November) вийшла в 1959 р. Вона була цікава за змістом (туди увійшли три новели М. Хвильового, оповідання О. Слісаренка, О. Довженка, І. Сенченка), гарно видана поліграфічно і мала дуже добрі відгуки у пресі. Ця антологія, по суті, відкрила А.-Г. Горбач двері до інших німецьких видавництв. У її перекладах виходить низка творів української сучасної і класичної літератури: "Fata Morgana", "Тіні забутих предків" М. Коцюбинського, "Камінна душа" Г. Хоткевича, дев'ять молодіжних книжок, серед яких "Лісові казки" О. Іваненко деякі повісті А. Чайковського, кілька збірок самвидавної лірики, закарпатські казки та ін., а в 1974 р. вийшла для німецької молоді збірка козацьких оповідань "Дике поле", куди увійшли фрагменти з "Чорної ради" П. Куліша, "Марусі" Марка Вовчка, з творів сучасних авторів, наприклад, Валерія Шевчука, та ін. Антологія "Дике поле", незважаючи на досить великий тираж, дуже швидко розійшлася.

Сьогодні в творчому доробку Анни-Галі Горбач понад 25 окремих видань перекладів, у тому числі три антології: "Синій листопад" (1959), "Криниця для спраглих" (1970), "Останні відвідини Чорнобиля" (1994), багато публікацій на сторінках журналів і альманахів Західної Німеччини.

Водночас А.-Г. Горбач є автором низки літературно-критичних статей, одним з найпопулярніших літераторів-україністів у ФРН. Тільки до 20-ти томної "Енциклопедії світової літератури" вона написала кілька десятків статей як про окремі постаті, так і присвячених широким проблемам розвитку літератури. Можна тільки подивляти творчу активність Анни-Галі Горбач. Лише протягом останніх двох років вона виступила з доповідями з української проблематики на конференціях і семінарах: у Берліні — "Українські письменники ХХ ст. — тернистий шлях літератури"; в Кельні — "Українські культурні процеси в ХХ ст."; у Майнці — "Українська сучасна література — течії і проблеми", в Ляйпцігу — "Про творчий портрет Валерія Шевчука", в Берліні — "Національне буття в дзеркалі української поезії", в Цюріху — "Чорнобиль в українській літературі" та ін.).

Особливе місце в наукових зацікавленнях дослідниці займає постать і творчість Василя Стуса. Ще в 1967 р. А.-Г. Горбач разом з дочкою Мариною видає збірку "Я спекався тебе, моя тривоже", в якій вміщено 67 віршів поета. Цікаво, що видав цю книжку німецький видавець-ідеаліст, як його називає пані Галія, якого вона зуміла настільки зацікавити творчістю дисидентів, що він закрити своє вузькофахове видав-

ництво і зайнявся тільки самвидавом. Там же було видано таборний зошит Стуса, його щоденник і кілька листів. Книжечку про Стуса Анна-Галія Горбач видала окремо в швейцарській серії "Кураторія духовної свободи", а в 1988 р. там само — збірку поезій В. Стуса, до якої увійшло 105 його творів.

Пані Галія Горбач — активний учасник книжкових ярмарків у Німеччині, зокрема тих, на яких представлена славістична, і, передусім, українська література. А кожна така участь — це можливість виступу з питань української літератури на семінарі чи за круглим столом, це пошуки нових видавців і видавництв для німецькомовних перекладів з української літератури, це, врешті, матеріал для глибоких роздумів про долю української книги, її сучасний стан і майбутнє (див.: "Сучасність", 1994 р., No 1.).

Окрему сторінку в житті і праці Анни-Галі Горбач становить її правозахисна діяльність. Початки її можна датувати кінцем 60-их років. Так, у 1968 р. під час однієї з своїх поїздок до Києва вона звернулася за підтримкою до Спілки письменників України у справі видання антології української прози в її перекладі німецькою мовою. Пані Галія познайомилася тоді особисто з багатьма українськими письменниками, серед яких були І. Світличний, І. Калинець, В. Чорновіл, І. Стешенко, Г. Кочур та ін. Підтримки серед керівництва Спілки щодо видання антології вона не знайшла, тобто з властивим їй епосі лицемірством формально був схвалений її задум, але фактично була поставлена ціла низка вимог, зокрема щодо внесення до антології імен, яких авторка не прийняла. Їй вдалося видати антологію і без цієї підтримки, і це була перша німецькомовна антологія української прози. Відтоді залишились активні зв'язки з українськими літераторами. І коли по Україні пройшла хвиля арештів, яка захопила письменників, з якими контактувала Анна-Галія Горбач, вона, не вагаючись, вступила до німецької групи оборони правозахисників, і насамперед українських, і була основним дорадником цієї групи зі Східної Європи. Вона належала до тих діячів, які вимагали захисту заарештованих літераторів і вважали доцільним звернутися з відповідними листами до радянських властей і переконувати їх, що українські дисиденти не є злочинцями і потребують зовсім іншої оцінки їх діяльності.

Тоді ж А.-Г. Горбач зацікавилася самвидавом і доклала чимало зусиль для публікації самвидавних матеріалів на Заході. Зокрема багато українського матеріалу опублікувала вона на сторінках швейцарського піврічника "Russischer Samizdat", серед яких були статті про Є. Сверстюка разом з його віршами; про М. Руденка, С. Сапеляка, політичні документи Ю. Бадзя та ін. Окремий зошит містив матеріали про повстання в Норильську.

Частину матеріалів, зокрема тих, що стосувалися

української греко-католицької церкви, друкувала А.-Г. Горбач у журналі релігійного характеру "Віра в другому світі", а також у виданнях конгресу "Церква в потребі", який щорічно влітку проводиться в Кенінгштайні. Активна співпраця з цими виданнями триває досі.

Не можна не згадати ще однієї ділянки праці Анни-Галі Горбач — допомоги професорові Олексі Горбачеві в його науково-видавничій праці над виданням і передруком найважливіших пам'яток української мови та літератури, а також основних літературознавчих праць, зокрема тих, що виходили в 20—30 роках і перебували у спецфондах України, або просто були знищені разом з їх авторами. Тому публікації і передруки, підготовлені і здійснені подружжям Олекси і Анни-Галі Горбачів, праць, що свідчать про високий рівень української філологічної науки і є підставовими для україністичних досліджень, — важко переоцінити. Ці праці виходять кількома серіями: а) українські граматики, б) матеріали до української діалектології, в) українське літературознавство, г) славістика. Серед передруків у серії "Українське літературознавство" — такі праці: С. Єфремов. Історія українського письменства. Т. 1—2, Київ-Ляйпціг, 1924; А. Шамрай. Українська література (Харків, 1928); В. Домбровський. Українська стилістика і ритміка (Перемишль, 1923); Українська поетика (Перемишль, 1924); Б. Лепкий Начерк історії української літератури (1909—1933); О. Дорошкевич. Підручник історії української літератури (Київ, 1929); О. Огоновський. Історія літератури руської (української) ч. 1—3 (Львів, 1887—94); В. Коряк. Нарис історії української літератури (Харків, 1927). У творчих планах А.-Г. Горбач — переклад німецькою мовою "Історії української літератури" М. Возняка, який повинен бути опублікований в одній із названих серій.

Досі появилася близько 50 книг рідкісних видань і передруків, що завдяки творчим і фінансовим зусиллям подружжя Горбачів стали доступними для зацікавлених осіб як в Україні, так і в цілому світі. Переважна більшість цих видань повністю фінансується видавцем, бо, як зазначає в одному з листів проф. Горбач, "усі ці передруки і видання задумані як

наша спільна допомога Україні, тому ми свідомо вклали в цю справу всі наші збереження".

Як бачимо, діяльність Анни-Галі Горбач надзвичайно багатогранна, і ми з впевненістю можемо сказати, що завдяки її плідній перекладацькій і літературознавчій праці постійно зростає зацікавлення українською літературою у Німеччині. Оскільки А.-Г. Горбач належить до дослідників прекрасно зорієнтованих в українських літературних справах, вона є добре відомою особою у німецьких літературних і громадських колах. До того ж пані Галя володіє рідкісним даром красномовства і надзвичайно легко контактує з людьми, що допомагає їй у праці.

На запитання, як їй вдається так багато робити на перекладацькій, літературознавчій і науково-організаційній ниві, пані Галя відповідає: "Я вже давно повторюю всім, що при одній праці відпочиваю від іншої — у кухні відпочиваю від бюрка, в городі при грядках і квітах відпочиваю від читання і мозольної організаційної праці, яку я веду разом з чоловіком. З кожним роком відкриваються нові можливості для праці... Тільки, на жаль, роки є вже такі досить далекі, уже людина не має тої сили і витривалості як, скажімо, десять-двадцять років тому. Тоді, на жаль, шансів таких не було" (з магнітофонної розмови, зробленої в червні 1994 р. в Берфурті, в оселі панства Горбачів).

На щастя, Анна-Галя сповнена творчих і життєвих сил, далекоюсяжних планів і задумів, а, основне — палкого бажання далі працювати для України, примножувати добру славу української науки і культури, нести її здобутки у близькі і далекі світи.

Прийміть від нас, вельмишановна і дорога Пані Галю, щирі вітання з ювілеєм, з високою нагородою Спілки письменників України, з виходом у світ у Ваших перекладах чергової антології української прози "Останні відвідини Чорнобиля", і дозвольте побажати Вам міцного здоров'я, звичайного людського щастя, дальших щедрих ужинок на перекладацькій, науковій і науково-організаційній ниві.

З роси, з води!

ЯРОСЛАВА ЗАКРЕВСЬКА

м. Львів, "Дзвін", ч. 9, 1994.

Зберігаємо правопис оригіналу.

*Головна Управа Союзу Українок Америки та редакція журналу "Наше Життя" щиро вітають Почесну членку СУА, члена редколегії журналу доктор Анну-Галю Горбач із почесною нагородою.
На многі та благі літа, дорога пані Галю!*

ПРОБЛЕМИ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАРОДНОЇ КУЛЬТУРИ

Торкаючись такої важливої проблеми, як відродження традиційної культури українського народу, необхідно зауважити, що не йдеться про реанімацію форм життя, побуту минулих століть, про неможливе повернення селянської культури XIX століття до сільської хати під стріхою чи до постолів, свитки, гуньки, до серпа і мотики. Бо, на жаль, є сьогодні й такі погляди і заклики.

На наш погляд, мова має йти про відродження матеріальної і духовної культури народу в усій цілості, про систему традиційних уявлень про культуру праці, етику, мистецтво, мораль, народні традиції, свята, родину, громаду. Ми хочемо, щоб сьогодні кожна українська родина і в місті, й на селі мала упорядковане добре житло, але щоб у ньому, незалежно від архітектурного вирішення, у пошані залишався престол пращурів — покуть. Щоб ми не забували вшанувати наших померлих родичів, які опікуються нами живими, на Святвечір, Дарний тиждень, Зелені свята, на Покрову, під час наших родинних свят.

І коли говоримо про традиційний народний одяг з усім льокальним розмаїттям його комплексів у різних регіонах України, то важливо відродити художній смак нашого народу, його непересічне розуміння краси, гармонію кольору, мистецтво оздоблення, глибоку культуру способу ношення. Створити центри художньої вишивки, кераміки, ткацтва, килимарства тощо. Всі ці заходи мають бути науково аргументовані на протигагу еклектичного, псевдоринкового підходу до художніх промислів, що продовжує ширити несмак і низький художній рівень виробів.

Коли ми говоримо про відродження культури праці, то варто згадати традиційний підхід до найважливішої пори у житті хлібороба — жнив, які розпочинаються у Петрівку. Народ лаконічно, але точно виразив своє ставлення до збирання хліба у прислів'ї "Хто в Петрівку п'є горілку, той зимою — без чобіт".

Шануючи звичаєве право наших пращурів, ми маємо відродити звичай колективної взаємодопомоги, взаємопідтримки, громадської опіки над хворими, дітьми-сиротами, вдовами.

На віруваннях, легендах про неминучу кару за руйнування гнізд і винищення птахів, тварин, дерев, на вірі в очисну силу води повернути до свідомості людей поняття про бережливе ставлення до природи, землі, води, лісу, луків.

Життєдайне джерело народної творчості з усім багатством пісні, музики, танцю, святкової культури, моралі, народної етики і педагогіки має тепер у неза-

лежній країні відігравати першорядне значення у відродженні етнічної культури.

На сьогодні маємо чимало проблем у галузі дослідження народної культури. Щоб зрозуміти їх, спробуймо коротко схарактеризувати такі моменти: стан збереженості народної культури, тенденції розвитку в умовах назалежності народної культури, тенденції розвитку в умовах незалежності держави на етапі так званого відродження, проблеми вивчення народної культури.

На основі багатолітньої експедиційної роботи можемо констатувати: незважаючи на певні втрати в ділянці народної культури з причини політичного втручання (мається на увазі голодомор, розкуркулювання, спеціальні інструкції, заборона святкування певних свят — Різдва, Великодня, Івана Купала тощо), а також з причин об'єктивного розвитку (технічний прогрес, міграції) маємо ще відносно добре збережену автентичну культуру українського народу. Зберігаються і етнорегіональні відмінності. Не можемо тут за браком місця зупинитися на ступені збереженості різних галузей матеріальної і духовної культури. Скажемо тільки, що національні особливості зберігаються в сучасній народній архітектурі, мистецтві, ремеслах, народній кулінарії. З усної народної творчості збережено обрядовий фолкльор, родинно-побутові пісні, малі жанри фолкльору та інше. Ступінь збереженості в різних регіонах різна. Силова руйнація культури, яка мала забезпечити знищення національної свідомості, спричинила перерваність спадкоємності традицій і природної еволюції явищ народної культури. Утворився своєрідний вакуум у пам'яті покоління, яке жило в умовах нестабільності соціально-політичного і економічного життя. Вже практично друге покоління людей виросло на постулятах радянської ідеології і цілеспрямованої пропаганди, що все народне — пережиток, забобон, релігія.

Незнання своєї культури відповідно породжує збайдужіння, інфантильність, низький рівень національної свідомості, що веде за собою серйозніші проблеми економічного і духовного рівня. Позбавлені коріння, не можуть продуктивно розвиватися і професійні види мистецтва. На цьому ґрунті ми маємо значні втрати, явища деградації у народно-вжитковому мистецтві, ремеслах, різноманітних видах народної творчості.

Відбулася руйнація не тільки культури, а й такого її елементу, як знання про селянську культуру. Ця втрата знань особливо характерна для людей середнього і молодшого віку. Тепер в умовах зростання

національної свідомості спостерігається (особливо у частини молоді) великий інтерес до витоків народної культури, звичаїв та обрядів.

Це можна проілюструвати на такому прикладі, як інтерес студентства до народної культури. Традиційно у Київському університеті ім. Т. Шевченка на історичному факультеті з теми "Народна культура українців" щорічно студенти писали декілька курсових робіт. У 1994 році в університеті вперше введено курс "Етнографія України" і до захисту студенти подали 37 курсових робіт і 3 дипломні з різноманітної тематики етнічної культури українців. При чому були охоплені такі проблеми: вивчення традиційного одягу, житла, функціонування парубочих і дівочих громад, обрядів, звичаїв. Набуті знання дадуть студентам змогу правильно орієнтуватися у багатьох проблемах історії України, якої раніше по суті не було.

Паралельно до зростання інтересу до національної культури, в умовах соціально-політичної нестабільності та економічної кризи посилюється в людей почуття страху, що спричиняє реанімацію містичних уявлень, надмірне захоплення гороскопами, ворожіннями, пересудами (особливо в містах) і появи цілої класи шарлатанів-екстрасенсів та астрологів. Знахарство, замовлення переносяться з утаємниченої частини побуту у видовищні форми культури (практикуються зцілення, лікування на сценах клубів, стадіонах), що абсолютно суперечить традиціям народної культури.

Сьогодні спостерігаються три основні тенденції, які, на наш погляд, є досить згубними для розвитку автентичної культури.

1. Поява багатьох завзятих "любителів" української старовини, у переважній більшості нефакхівців у галузі етнографії, фолкльору та антропології, які творять своєрідний стереотип культури, віднаходять українських богів та богинь, не зафіксованих жодними історичними джерелами, довільно трактують світоглядні уявлення наших далеких предків. Відбувається своєрідна профанація знань з культури, які на ґрунті вакууму прищеплюються досить успішно.

2. У школах, вищих навчальних закладах почали викладання основ народознавства, що саме по собі позитивне. Вивчаються звичаї, обряди, традиції народу. Негативний момент полягає в тому, що до викладання цього предмету прийшла група учителів-істориків, які довгий час працювали на ідеологічній роботі. У них не тільки немає знань з народної культури, а й сформоване певне суб'єктивне ставлення до цієї культури. Те, що вони раніше заперечували, тепер змушені пропагувати і відроджувати. Хоча, безперечно, серед учителів-народознавців є невелика частина справжніх знавців, аматорів, які роблять велику справу у відродженні культури. Наявний еклектичний підхід до явищ народної культури. Тобто проблема полягає у відсутності кадрів такого предмету як

народознавство. Просвітницький підхід до цієї справи на дуже низькому рівні, що є не на користь, а часом на шкоду культурі.

3. Шириться псевдолюбів і псевдоінтерес до етнічної культури (фолкльору, народного мистецтва, художніх промислів). Досить помітний меркантильний підхід до явищ народної культури, що також приносить шкоду розвитку народних традицій. Сюди відносимо театралізацію фолкльору, фальсифікацію і т. д.

Ці три небезпечні, на мій погляд, тенденції посилюють актуальність наукових досліджень з етнології. Тут теж можна вирізнити кілька проблем. Необхідно дослідити сучасний стан побутування традиційної культури в умовах села і міста. Важливо зафіксувати досить цікаві залишки первісного світогляду, що залишився у віруваннях, проаналізувати зміни в мотивації обрядових явищ. Має також наукове значення етнорегіональне вивчення культури. Якраз ця проблема розв'язується більш-менш успішно. Вийшли дослідження: Гуцульщина, Бойківщина, Полісся, підготовлено до друку Поділля, досліджується середнє Подніпров'я. В Нью-Йорку вийшла ґрунтовна праця "Український народний одяг", зорганізована СФУЖО.

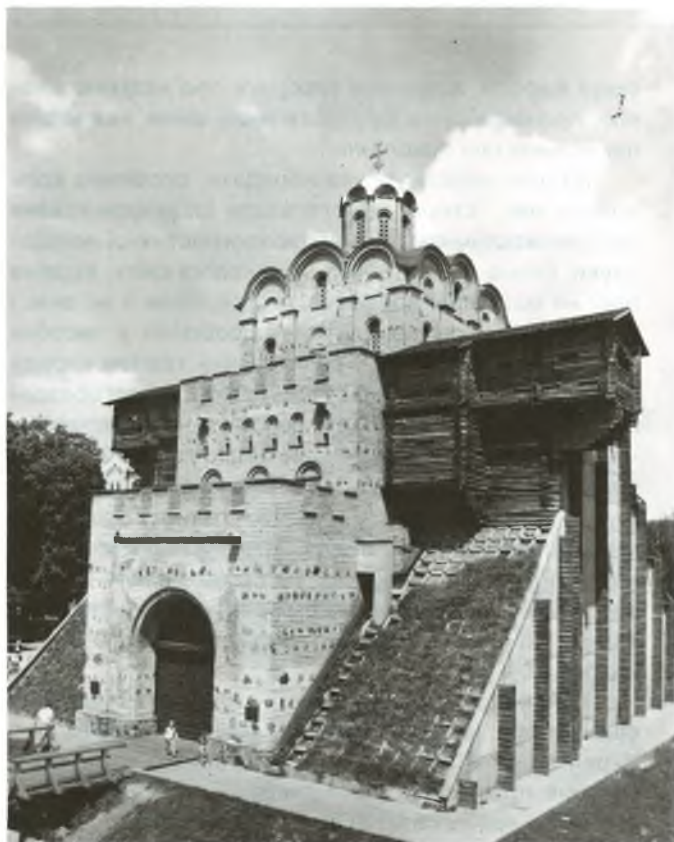
Існують певні проблеми техніки дослідження. Бракує сучасних технічних засобів для фото-фоно-відео фіксації обрядових явищ культури. Скажімо, без відео-фіксації обрядових явищ втрачаємо можливість фіксувати жест, який в обрядовій символіці українців є значимим. Зрозуміло і те, що без фото- і фоно-фіксації збір матеріалу виглядає на дуже примітивному рівні.

Першочерговою постає і проблема дослідження такого регіону як Полісся, особливо тих районів, які знаходяться у чотирьох зонах радіаційного забруднення. Переселення людей з цих районів може назавжди згубити культуру поліщуків. Тут важко щось вдіяти, щоб зберегти її, але важливо зробити все можливе для фіксації явищ народної культури на рівні сучасної світової технічної науки.

Заслугують на увагу такі проблеми досліджень, які торкаються етнопсихології, етнопедagogіки, народної хореографії. На сьогодні практично немає таких фахівців на Україні. Відсутність кадрів актуалізує проблему збирання польових матеріалів на місцях силами аматорів. Мережа громадських кореспондентів значно скоротилася у порівнянні з 20-ми роками. Зроблені спроби активізувати цю важливу роботу шляхом проведення нарад, семінарів тощо.

В умовах сьогоdnішнього стану соціально-економічного життя на Україні про перспективи говорити нелегко. Певна робота вже провадиться. При Інституті мистецтвознавства, фолкльористики та етнології ім. М. Рильського АН України створено Центр дослідження сучасної народної культури. У Львові створено Інститут народознавства. При новоствореному

КИЇВ

Київ. Золоті ворота.

На горах,
 Підперезаний Дніпром,
 Увінчаний гранітним обеліском,
 Стоїть наш древній Київ, і перо
 Карбує дати, пережиті віком.
 Дні сторінок, подіями насичені,
 Мов Нестор, відкладає мирний час.
 Долоні площ, будинки, наче писані.
 Ідуть повз Либідь...
 Довгі руки трас.
 Богдан мчить на бистрому коні
 Крізь Золоті ворота до Софії.
 Дзвіниця Лаври, в тозі осяйній —
 Фарбує кручам довгопері вії.
 А на Подолі йде Сковорода,
 Послухать хоче Веделя — соліста,
 Ще не Хрещатик,
 Ще шумить вода,
 Шевченко млин малює серед міста.
 І закипають пристрасті й вогні,
 Шалені бурі, зливи і морози.
 Але твій дух, мій Києве, в борні,
 Зумів здолать хурделиці і грози.
 І ти піднявсь, розрісся, зашумів,
 Розкинув крила в задніпрянські далі
 З твого чола, з високих берегів,
 Я вчитуюсь у світові скрижалі.

міністерстві "Чорнобиль" заплановано проведення польових досліджень на Поліссі. Працює фолкльорно-етнографічна лабораторія при Дніпропетровському університеті. Дослідницьку роботу розпочинає Запорізький краєзнавчий музей. Ці нові наукові осередки особливо потребують сьогодні фахівців-етнографів, освоєння методики польових досліджень, розроблення програм, технічних засобів фіксації. Економічна криза і вищезгадані чинники (відсутність кадрів, профанація знань) можуть негативно позначитися на перспективі етнографічних досліджень в Україні.

Отже, за нашим розумінням, відроджувати і творчо розвивати багатющу народну спадщину можна тільки на основі глибокого і всебічного вивчення і поширення знань. Тільки знання дадуть не споглядальний інтерес до своєї культури, а творчий. Для пропаганди цих знань необхідно підготувати кадри, але ще й досі по суті (крім Львова) немає у вищих

навчальних закладах кафедр етнології, зокрема, і в столичному університеті ім. Т. Шевченка.

Безперечно, що, незважаючи на появу останнім часом багатьох (різних за якістю) публікацій з питань народної культури, на сьогодні залишається гострою проблема видання наукової літератури з етнології. Тому треба об'єднатися для налагодження спільних видань в галузі народної культури.

У нас підготовлено декілька підручників з питань народознавства, програма для дошкільнят, короткий довідковий словник про українських вчених-фолкльористів, етнографів (про багатьох згадується вперше) для студентів. Та всім відомо про проблеми друку в Україні. Ці видання ще не скоро побачать наші читачі.

Отже, моя пропозиція зводиться до активізації процесу виховання на справжніх цінностях нашої національної культури об'єднаними силами всіх українських жіночих організацій світу.

м. Київ

Реакція на горезвісну програму “Sixty minutes” була швидка, належно витримана та цілковито оправдана. Слід особливо звернути увагу на те, що програма пішла в етер напередодні приїзду президента України Леоніда Кучми до США. Але навряд чи варто тепер далі розвалювати справу як тільки реакцію, бо це дає можливість на повторювання наклепів. Потрібен дальший хід. Реакції на дезінформацію замало. Треба “інтелігентної” інформації, яка на свій лад розповідала б про Україну і українців, без претексту іншої розповіді. Тобто, треба, щоб прозвучав наш голос.

Нам в Америці не треба пригадувати, що перед уявленням про Україну тут є дві проблеми. Одна — це те, що пересічний обиватель не знає де Україна, а де Уругвай, ні одна ні друга не цікавлять його, якщо там немає загрозливої йому кризи або якоїсь цікавої сенсації. Друга наша трудність — це те, що спеціалісти або не знають, або, більше імовірно, не хочуть знати про Україну як окрему одиницю.

Історію України, навіть розповіді окремих родин, трудно передати. Тяжко передати весь жах війни і спорідненого сталінського терору людям нашого віку, для котрих картини сучасної жорстокости постають перед очима так часто щовечера на домашньому екрані, що насильство стає буденним. Для кожного горе своїх людей близьке і зрозуміле, і хочеться, щоб решта світу сприйняла його так як ми і поділяла його. А для інших наше горе — одне із багатьох нещасть на світі, і тому то, може, й байдуже.

Світ не хотів, але і не зумів, усвідомити жаху голоду 1933 року, як і не сприймав вісток про те, як нацисти нищили цілі народи. По Другій світовій війні філософ Анна Арендт, намагаючись якось зрозуміти розповсюдження нищівного терору, писала про сіру буденність зла, про те, як малі люди своєю байдужістю, примітивним страхом перед втратою дещо вигіднішого життя, не протиставились злу, ховаючись за ширму виконання обов'язку. Та навіть потому, намагаючись передати знання про лихоліття, щоб уникнути його повторення, натрапляємо на обмеженість терпцю читача чи глядача. Забили мільйон, забили два, трупи при дорозі, біженці на дорозі, концтабори і сибірські ГУЛаги, спухлі діти в Еритреї, пошматовані в Руанді, — скільки можна сприйняти? Глядач виробляє панцир, і змінює телевізійний канал.

Радянська система знищила мову світового порозуміння. Демократія, вибори, націоналізм, громадська праця — всі ці поняття набрали притаманного, советського зрозуміння, так що тепер говорити про вибори, компроміс чи співпрацю — значить часто мати інше поняття для нас, американців, а інше на

сході Європи. А що вже говорити про новітню історію, про пережиття Другої світової війни, яка навіки покалічила цілі покоління.

Історію народу передати, особливо коли історія мас, історія простолюддя скомпромітована лжедемократичною риторикою комуністичної псевдонауки. Більш ніж будь-яка інша країна світу, Україна досі не має своєї правдивої історії, сама її не знає і тяжко українцям передати — особливо у засобах масової інформації — весь героїчний трагізм народу в нашому столітті. Найчастіше українці, як всі обездолені групи звичні це робити, реагують на інформацію, чи частіше навіть на дезінформацію про себе. Рідко коли вдається просунути просто розповідь про Україну, а особливо про її новітню долю. Реакція на дезінформацію, як от справа останніх “Sixty minutes”, на жаль, також дає нагоду на продовження тієї дезінформації, а не завжди на спростування. Спростування, на жаль, можуть і надати довшого життя наклепам.

Найкраще спростування — це представлення самих себе, своїми словами, просто сказати про Україну і українців. Але як це зробити, коли увага глядача примхлива, коли глядач не знає історії та географії навіть своєї власної країни і, щобільше, не думає її вивчати. Є вже один готовий спосіб — майстерний монтаж Довженкового “Щоденника” з часів Другої світової війни з його власними кадрами того часу. Як рідко коли, Довженко і його кінооператори схопили весь трагізм війни, всю силу німецької навали і перфідність партійних провідників, яких немає на кадрах, але які фігурують у словах Довженка. Сама проза Довженка нарівні найкращих вдумливих та чітких репортажів не вимагає ані пояснень, ані змін, просто треба вдалого перекладу на англійську мову, і маємо готову програму.

Сталін заборонив висвітлення Довженкових воєнних кадрів, а про “Щоденник”, на щастя, не знав. Микола Вінграновський, який ще встиг знати Довженка, закінчив працю над поєднанням кадрів двох Довженкових фільмів зі “Щоденником”, створюючи як історичний, так і мистецький твір про долю українського народу в горезвісні сорокові роки нашого століття. Цей фільм Довженка, ця праця Вінграновського, як рідко що, надається на американську аудиторію. Маємо справді рідкісну нагоду майстерно і правдиво представити долю України її власним голосом. Чи знайдеться гідний перекладач тих двох голосів трагізму і героїзму сучасної України на мову нашої країни?

МАРТА БОГАЧЕВСЬКА-ХОМ'ЯК

ІЗ "ЩОДЕННИКА"

Александр Довженко.
Alexander Dovzhenko.

"Єдина країна в сіті, де не викладалася в університетах історія цієї країни, де історія вважалася чимсь забороненим, ворожим і контрреволюційним, — це Україна. Другої такої країни на земній кулі нема. Де ж рождатися, де плодитися дезертирам, як не у нас? Де рости слабодухим і запроданцям, як не у нас? Не вина це дезертирів, а горе. Не судить їх треба, а просить пробачення і плакати за погане виховання, за духовне каліцтво у великий час. Хто судитиме? Брати-слідчі з трибуналів, що розпивають горілку у їдальні, з непривітним поглядом очей. Юнаки мої сліпі, горе мені з вами..." (14.IV.1942).

* * *

"Як мені жалько. Я не член Комуністичної партії. Написані і анкета, і біографія, а подати у фабричну ячейку нікому. Я не бачив там чистих рук. Горе мені". (14.IV.1942).

* * *

"Лавру Печерську зірвано мінами. "Зачем она?*" Будуть мститись українському народу слідчі з трибуналів, будуть мститись всьому народу. Уже мстять". (31.V.1942).

* * *

"Товаришу мій Сталін, коли б ви були навіть богом, я й тоді не повірив би вам, що я націоналіст, якого треба плямувати й тримати в чорному тілі. Коли немає ненависті принципової, і зневаги нема, і недобррозичливості ні до одного народу в світі, ні до його долі, ні до його щастя, ні гідності чи добробуту, — невже любов до свого народу є націоналізм? Чи націоналізм в непотуранні глупоті людей чиновних, холодних діляг, чи в невмінні художника стримати сльози, коли народу боляче? Нащо обернули ви моє життя на муку? Для чого одняли в мене радість? Розтоптали моє ім'я? Проте я прощаю вас. Буваючи вельми малим, прощаю Вам малість вашу і зло, бо й ви недосконалі, як би не молились Вам люде". (27.VII.1945).

* * *

"Мій час — край загибелі мого народу. Як встати йому на своїх окривавлених ланах? Як обробити їх? Його сили підуть на обробіток землі, яку він прокляне як недолю свою чи не прокляне, а плазуватиме по ній, як раб, челядник, хлібозаготівельник Європи. Що робиться в його культурі? Скільки знищено, розігнано, якими людьми обсажені заклади, де творяться культурні кадри? Скільки провінціалізму і тупої самозакоханості, асиміляторів і русификаторів! О другорядність, яка страшена сила в тобі! Сонце і небо, і земля, і квіти — ніщо не затулить і не висвітлить творчі неприглядності. О дике поле Європи!" (6.XI.1945).

* * *

"Множество маленьких сірих людей поступово і методично послідовно переконували мене, що я — "ошибающийся". І що головне, на що я здатний — се різні "наказуєміє" помилки. І великим трудом я піддався їх обробці. Вони возненавиділи мене, бо більшість із них була не руська й не українська. Їх влада мусила ненавидіти мою владу художню. І, очевидно, в кінці кінців я здався, бо я думаю тепер теж ідеями. У мене їх багато. І всі вони прекрасні, й високі, і живуть вони в мені, як в "Правде", як в "Известиях". Тільки образи покинули мене. Одвернувшись од мене мої улюблені, рідні, дорогі. І я ходжу з важкою від дум головою, і часом страх мене проймає і скорботи охоплюють душу — ангели покидають мене, а ворогів кругом, аж темно". (15.X.1954).

*"Навіщо вона"

ЖІНКИ...

МАРІЯ ЛЮДКЕВИЧ

Жінки щасливі і нещасні,
Жінки жагучі, як вогонь,
Святі, гріховні і прекрасні,
З пестливим доторком долонь,
Із відчайдушною жагою,
З глибоким світлом таїни,
З бажанням зранити й загоїти
І не позбутися вини,
Щоб все не так, не так, як хочеться.
Все менше лицарства й добра,
І серцю вільно не пророчиться.
Коли іде нечесна гра.

м. Львів.

Жінки жасминні й полинові,
Розкішні, наче літній грім,
В сльозах, в стражданнях і в любові —
Що вас тримає в світі цім?
Жінки у парі і без пари,
Приручені і перелітні,
Оті, самотністю покарані,
Оті, що в дзеркалах розквітлі.
Стаєте хижі, мов орлиці,
Щоб зберегти від горя дім,
І прокидаєтесь, як сниться
Дитячий плач у світі цім.

ОЛЕНА КОЛОДІЙ —

ВІРА ВОВК

ПАРАНСЬКА ПОЕТЕСА

УКРАЇНСЬКОГО РОДУ

*Сільвіо Бак і Олена Колодій.
Silvio Bak and Olena Kolodij.*

ОЛЕНА КОЛОДІЙ

ДАЛЕКО (LONGE)

Часом
все таке далеке від мене...
Моє життя подобає на розповідь,
що комусь снилася
тому давно
в далекій країні.

Зі збірки "ПРИСУТНЯ БЕЗКОНЕЧНІСТЬ": ПРИБІЙ (Maré)

Коли зречення нас випорожняє,
прибій досконалості суцільно
наповняє нас.

НАЙВИЩА САМОТНІСТЬ (SUPREMA SOLIDÃO)

Хто відкрив тайну
хвилини, що випереджує
перший віддих?

З закінченням живчика часу
хто безоднею ділиться
поринаючи в Правду?

В найсвятіших хвилинах
ми голі й самотні
перед Богом.

Олена (Галина), по-португальськи Гелена, Колодій, бразильська поетеса з українського роду, стала минулого року дійсним членом Паранської Академії Наук. Її вважають найяскравішою виразницею паранської жіночої літератури. Відомі бразильські поети, такі як Тассо да Сільвейра, Сесілія Мейрелес і прозаїк Жозе Андраде Мурісі високо цінували її творчість.

Я познайомилася з Оленою Колодій незадовго після свого приїзду до Бразилії, десь у кінці 49-го або на початку 50-го року. Висока жінка з гарним обличчям, обрамованим світлими кучерями, вона мала в собі щось із земного тяжіння, що притаманне також грецьким мармуровим фігурам, але одночасно якісь надземні голуби маяли крилами в її блакитних очах.

Ми почали дружити. Оскільки кожне близьке людське спілкування зі мною закінчується спільною роботою, я запросила її до співпраці над "Антологією української літератури" португальською мовою, що вийшла у Ріо-де-Жанейро 1959 року ("Antologia da literatura ucraniana", Companhia Brasileira de Artes Gráficas).

1965 року ми обі разом з письменницею Леєю де Абреу перебували на морському березі у містечку Гварапарі штату Еспіріто Санто, що славиться монотонними чорними пісками, якими лікують різні ревматичні захворювання. Олена лікувала там хребет, а Лея і я поїхали їй до товариства. Обліплені чорним піском, ми наполегливо працювали над перекладами з української поезії п'ят- і шістдесятників, що вийшли друком португальською мовою у 1966 році під назвою "Соняшник" ("Girassol") у тому самому видавництві.

За сороклітнє спілкування (останніми роками тільки листовне і телефонічне) я дещо переклала з її власної творчості і писала про неї. В журналі "Сучасність" за липень-серпень 1975 року (стор. 57—74) була надрукована моя досить велика стаття про неї під заголовком "Ріка невідомої рівнини". Опісля за старанням голови Товариства прихильників української культури в Куритибі Миколи Геца, вийшла в

1983 році збірка її "Вибраних поезій" у моєму перекладі на українську мову. Недавно у журналі "Світовид" (Київ—Нью-Йорк, ч. 3, 1992, стор. 31-32) появилася добірка коротких віршів поетеси в моєму перекладі на українську мову під заголовком "Тінь пташиного лету".

В 1993 році, у грудні, на 25-му фестивалі короткометражних фільмів у Бразилії (столиці) першу нагороду отримав фільм режисера Сільвія Бака під назвою "Гамір світла" ("A babel da luz"). Фільм був про Олену Колодій та її творчість.

Перші світлини показують в тіні постать 80-річної поетеси під звуки пісні "Стоїть гора високая". Опісля з півтіні виринає її усміхнене обличчя в ореолі тепер уже срібного волосся, і вона деклямує свої афористичні вірші, сповнені філософською мудрістю і досвідом свого самотнього творчого життя. Фільм закінчується звуками бандури.

Я не буду наново писати про творчість Олени Колодій, бо ледве чи могла б щось сутнього додати до своєї давньої літературної розвідки, що її друкувала "Сучасність". Хочу вшанувати поетесу кількома перекладами з її нових збірок: "Присутня безконечність" ("Infinito presente"), 1980; "Завжди слово" ("Sempre palavra"), 1985; "Найменша поезія" ("Poesia mínima"), 1986; і "Вчора тепер" ("Ontem agora"), 1991.

ОЛЕНА КОЛОДІЙ

Зі збірки "ЗАВЖДИ СЛОВО":

ТРИПТИХ III (TRÍPTICO III)

Перед покиненням обр'ю
нарешті спостерігаю,
що життя завжди було осяйне.

Смуток
у житті був відсутній.
Він жив у мені.

СЛІПИЙ ЛЕТ (VÃO SEGO)

У сліпим леті
пливу крізь туман.
Де радар, що мене провадить?

Гублюся у внутрішніх лябіринтах.
Які таємниці хоронить
стілки дверей запечатаних?

Хто записав мене в містерії?

Зі збірки "НАЙМЕНША ПОЕЗІЯ"

ДЕ? (ONDE?)

В якій безодні,
і якій вежі,
в якій глибокій криниці
спала поезія
в мені?

ЗРЕЧЕННЯ (CARÊNCIA)

Щось неіснуюче
пускає коріння,
билом підводиться,
вибухає в розцвіті,
в інтенсивнім стремлінні
перевершується.

Життя є зреченням.

Зі збірки "ВЧОРА ТЕПЕР"
ВИГАДКА (INVENÇÃO)

Вигадаю повню місяця:
ніч ясніє в мені.

ПРИВИД НА ДОРОЗІ

(A MIRAGEM NO CAMINHO)

Згубився в нічому,
пішов самотній
за великим безумним сном.

А щастя було
тією окрушиною,
якою знехтував по дорозі.

м. Ріо-де-Жанейро.

ВІДЙШЛА ВІД НАС НАТАЛІЯ ЧАПЛЕНКО

*Наталія Чапленко.
Natalia (Stefaniw) Osinsko Chaplenko.*

18 жовтня м. р. закінчилося земне життя Наталії Чапленко — почесної членки СУА, заслуженої членки 28-го Відділу СУА в Ньюарку, громадської діячки, організаторки й журналістки. Прощаючи покійну, погляньмо на її життєву дорогу, працю й здобутки. Життя Наталії Чапленко пройшло у постійній боротьбі, бо доля не поскупилася ні на втрати, ні на труднощі, ні на терпіння. Незважаючи на те, вона, ентузіястка праці, зуміла розвинути свої таланти, здобути освіту і лишити незатертий слід у культурній скарбниці нашої доби.

Народилася Наталія 15 жовтня 1905 року в селі Турка коло Коломиї, як десята дитина в родині Петра і Марії з Мартовичів Стефанів. Батько її був директором школи, мати — сестрою відомого письменника Леся Мартовича. Початкову школу і гімназію закінчила 1925 року в Коломиї, а згодом — природничий факультет Варшавського університету. У 1928 р. одружилася з Віктором Осінським, інженером, родом з Полтавщини, який працював у земському уряді у Варшаві. Подружжя мало три дочки — Таїсу (Децик-Мелешко), Анну (Кравчук, — теперішню голову СУА) і Марію (Полянську).

В часі ісходу родина переїхала з Варшави на Лемківщину до Сянока, де в 1940 році помер чоловік Наталії. З того часу вона вже сама пробивалася крізь життя, опікуючись своєю "малолітньою" родиною. Тоді почалася її професійна праця — спочатку у бюрі надлісництва, потім у Лиську в агрономічному відділі сільськогосподарського уряду.

Довелось, однак, мандрувати все далі на захід: через Штрасгоф Ельванген та інші переселенчі табори, аж у 1949 році опинилася з дітьми в Америці в місті Амстердам, а далі у Філядельфії, Ньюарку,

Нью-Йорку, і врешті поселилася у Матавані, Н.-Дж., в оселі для старших людей, де жила зі своїм другим чоловіком Василем Чапленком, з яким одружилася 1956 року. Василь Кирилович Чапленко — письменник і мовознавець. Їх єднали спільні зацікавлення літературою й видавничою працею.

Суспільна й журналістична діяльність виповнила велику частину життя Н. Чапленко. Ще будучи ученицею, належала до Пласту в Коломиї, де була другою полковницею, була членкою "Сокола", Студентської Громади в Коломиї та у Варшаві. Особливо цікавили її жіночі організації. Вже 1940—41 рр. заініціювала і стала головою першої Жіночої Секції при УДК в Балигороді, а в Німеччині, в Мангаймі й Ельвангені — головою Об'єднання Українських Жінок. Переїхавши за океан, вступила в членки 8-го Відділу в Бронксі, тоді 28-го Відділу СУА в Ньюарку. Була головою Окружної Управи в Нью-Йорку, а в Головній Управі СУА — культурно-освітньою референткою. Належала також до Культурно-освітньої комісії СФУЖО і була ініціаторкою "Гуртків книголюбів". Ця ідея прийнялася у відділах СУА і збагатила зміст наших програм. Стала членом редакційної колегії журналу "Наше Життя", який тоді редагувала Лідія Бурачинська. В тому часі вона написала багато статей на обрядові теми та фейлетони під псевдонімом "Ната" й "Оса", Н. Ч. Н. О., О.О-СА, що появлялися в інших жіночих журналах і в загальній пресі. Була теж співробітницею квартальника СФУЖО "Українка в Світі", в якому видавала сторінку "Наші сучасниці — короткі біографії", також написала історію Округу Нью-Йорку з нагоди її 25-ліття.

Заходом СУА вийшли такі її праці: "Бібліографія видань жіночої творчості поза межами України" (1940—1973), "Українські назви з куховарства і харчування" (1980). В тій ділянці це унікальне й вартісне видання, бо авторка підшукала й послугоувалася виключно українською термінологією. Уклала теж бібліографію видань свого чоловіка Василя Чапленка, що була надрукована в ювілейному збірнику 1975 року. (Василь Чапленко помер 1990 року).

За ініціативу й творчу працю Головна Управа СУА відзначила Наталію Чапленко почесним членством СУА.

Знеможена недугою, Наталія Чапленко провела свої останні роки під постійною опікою в домі своєї дочки Анни Кравчук.

Покійна залишила три дочки з родинами, в тому дев'ять внуків і дві правнучки. Усі дочки і три внучки є членками СУА.

Вічна їй пам'ять!

За 28-ий Відділ СУА
Марія Храплива

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

VOL. LI

JANUARY 1995

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

SHORT HISTORY OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

The Ukrainian National Women's League of America, Inc. was founded in New York City in 1925 and became incorporated in 1935. The UNWLA received its nonprofit Tax Exempt Status in 1979 under IRS Code Section 501 (c)(3). All members of the Executive and National Board work on valunteer basis, without compensation.

The principal goal of the organization is to unite women of Ukrainian descent, or belonging to the Ukrainian Community, who live in the United States of America, in order to preserve Ukrainian ethnic identity and cultural heritage. Functioning in a democratic country, the UNWLA is guided in its activities by the principles of Christian ethics, religious tolerance, political nonpartisanship and the support of human rights, within the framework of a nonprofit charitable, education and cultural organization. UNWLA Convention is held every three years. UNWLA is governed by its By-Laws and Roberts' Rules of Order.

The UNWLA has approximately 3,500 members within the USA. There are 102 Branches, 92 of which are governed by 9 Regional Councils and 10 of which are Branches-at-large. There are approximately 100 Members-at-large.

Since 1925, the organization's activities have included aid to orphans, widows, the elderly, new immigrants to the USA, medical aid to children in various countries and sending letters and packages to men and women serving in the Armed Forces of the U.S. in WWII, the Korean War, the Vietnam War, and the Gulf War. UNWLA Branches sponsor "Grandmothers" in different parts of the world. UNWLA also focused on pre-schools and in 1989 was the initiator of St. John's Day Care Center in Newark, N.J.

In 1940, the UNWLA was co-founder of the Ukrainian Congress Committee of America and later served as co-founder of the Ukrainian American Relief Committee. In 1948, the UNWLA was a founding and charter

member of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations.

Since 1944, and without interruption, the UNWLA has published "Our Life" monthly bilingual magazine which is available to members and to independent subscribers. (11 issues are published annually with a combined July-August edition).

Although the very first scholarship was awarded in 1932, the UNWLA Scholarship/Student Sponsorship Program was established in 1967, assisting thousands of pupils and students in Argentina, Brazil, Paraguay, Poland, the USA and Yugoslavia to achieve higher education. Since 1967 over 2 million dollars in scholarships have been awarded. 652 of the recipients have become professionals with rewarding careers. Thousands more completed high schools in countries where mandatory schooling is only to the 4-8th grade level. The Program has been expanded to aid students in Romania, Croatia and Ukraine.

Based on competition, annual scholarships are awarded for literacy/historical work from Lesia and Petro Kovaliv Fund. From the Eva Stashkiw Memorial Fund scholarships are available for UNWLA members.

In 1974, the UNWLA Pen Pal Center was established (current membership worldwide is 900).

In 1967, the Ukrainian Museum in New York City was founded by UNWLA, Inc. although the idea and acquisitions have begun in the early 1930's. 51% of The UM Museum shares are owned by the UNWLA. The UM is presently housed at 203 Second Avenue, New York, New York 10003. In 1986 UNWLA NJ Regional Council was intrumental for the betterment of the Ukrainian exhibit at IMM at Ellis, Island, N.Y.

Since the Chornobyl disaster in Ukraine in 1986, the UNWLA has focused special attention to the radiation fallout victims, especially the children. The UNWLA has purchased medical equipment for the pediatric hospital in Lviv; for "Dzherelo" Children's Health Center in

DETERMINATIONS

The following determinations were made by the National Board of the UNWLA during the annual meeting which took place on October 22-23, 1994:

1. To reserve one page of the UNWLA publication *Our Life* for organizational news and information.
2. To compile and publish a bilingual report on UNWLA activities.
3. Chairpersons of the organization's National Board Committees are to submit a report of their respective activities for publication in *Our Life*.
4. To celebrate 70th anniversary of the UNWLA in 1995 and to commemorate departed UNWLA members with respective memorial services on April 2, 1995.
5. To organize and prepare for an establishment of ecology chair for approval at XXIV UNWLA Convention
6. To authorize Maria Nawarynska to act as liaison between UNWLA Branches-at-large and UNWLA National Board until XXIV Convention.
7. To conform to the resolutions passed at the XXIII UNWLA Convention and determinations approved at previous meetings of the UNWLA National Board.

On the committee for compiling and presenting determinations for approval to the UNWLA National Board were: Olena Bobylak — chair, Oxana Farion, Ivanna Shkarupa, Jaroslawa Mulyk and Nadia Sawczuk — members.

WE WELCOME NEW ENGLISH EDITOR — TAMARA STADNYCHENKO!

Editorial Board of "Our Life" (left to right) Irena Chaban, Martha Bohachevsky-Chomiak, Tamara Stadnychenko, Ivanna Rozankowskyj and Anna Krawczuk.

NOTES FROM THE EDITOR

Before I was an editor I was an editor. As a writing professor at various colleges and universities in Pennsylvania and Georgia, I was editor by default. My editing work was a pragmatic and indispensable part of my teaching responsibilities, constant and voluminous. Now, as the new English language editor of the UNWLA's *Our Life*, I am editor by title, but find myself in the singularly uncomfortable position of having very little to edit.

As a college instructor, I worked with students who were enrolled, sometimes kicking and screaming, into my writing classes, students who were totally and emphatically convinced that they hated to write, could not write and would not write. Not much has changed. Most adults find the prospect of writing distasteful and frightening. They, like my students, worry about appearing foolish, they worry about bad grammar and spelling,

and they are semi-convinced that they have nothing important enough to write about. They are comfortable and smug in the realization that having left school and survived the dreaded College Writing I and II courses, they are now free to avoid writing anything more demanding than a note to a child's teacher, a memo to a co-worker, or a message in a Christmas card. And this attitude, unfortunately, afflicts UNWLA members who could and should be encouraged to contribute stories, articles or essays to the organization's magazine.

As a writing teacher, the first and most important task of every semester was to install in my reluctant non-writers the belief that the impossible was possible. The most frequent lament from my students was that writing was too hard. This premise is valid only when one confronts writing as WRITING, when one endows it with supernatural powers by refusing to see it as a perfectly logical process, when one surrenders to a superstitious belief that transforms a well constructed sentence or paragraph into some mystical hocus pocus beyond the grasp of mere mortals. Anyone can write; most people, unfortunately, convince themselves they can't do it before they try to do it.

The second favorite lament of my student writers was "I have nothing to write about." As their professor, I could fight this demon by assigning them specific topics to write about. As an editor, I am not in a position to dictate in such peremptory fashion. My students had to write or they would fail my classes. The readers of this publication, much as I would like for them to be writers, reporters, journalists, critics, columnists or free lance correspondents, are free to choose not to write with absolute impunity.

And yet, and yet and yet...how I wish that some of those readers would at least consider the path not taken yet and try it. When students say they have nothing to write about, one might almost agree. They are young, life has touched them in very small doses, the agonies and ecstasies that experience and maturity bring are beyond their comprehension and beyond their abilities to describe, to write about. Not so for those of you who have been there and done it and seen it and felt it and suffered and enjoyed and hoped and laughed as adults.

You have stories to tell you have ideas that are worth expressing...you have advice to impart and issues worth raising and yet you sit silent and still, allowing those ideas to go gently into that good night where they will lie untouched, unread, and unrecognized.

Yet if I draw on my experiences as a teacher, I may perhaps coax on or two or three of you to by an assignment, the theme of which is as similar and as comfortable as an old shoe....The *Hola Bosa* Story. We've all heard them or lived them. They are the stories that are told time and time again in the Ukrainian community — stories of the war years and the d.p. camps, stories of the tragedies and absurdities of emigration, stories of lives disrupted and rebuilt in this brave new world or some other, stories of heroism and despair, stories of fortunes lost and of lessons learned and of the indestructibility of the human spirit. Stories that will be forgotten unless someone like you writes them down and preserves them for posterity.

I cannot offer you a passing grade or money for your efforts, but if your story is published, I can promise you the heady feeling that comes from seeing your work in print, and the headier feeling of knowledge that you have created something special and unique, that you are an author.

Some of you will worry about having your story rejected by the nasty editor. To you, I say "No guts, no glory." Every author, no matter how prolific and how talented, gets rejection slips. And you might surprise yourself and find you are a better story teller than you ever dreamed.

Some of you will say "I don't know where to begin." To you I say being wherever you like. If something doesn't look right later on, move it or replace it or get rid of it. It is not carved in stone so allow yourself to be flexible.

And some of you will worry about grammar and spelling and punctuation and all those other technical demons that made you hate writing in the first place. To you I say "don't. That's my job and I do it well so you don't have to bother.

So try it. You might like it.

Truscavec and has participated in a joint project with the CCRF, assisting in the acquisition of a GE MRI Max for Kyiv Emergency Hospital and Trauma Center in 1994. UNWLA Regional Councils and Branches, relying on donations and countless volunteer hours, are sponsors of thirteen Social Welfare Centers in sister cities in Ukraine, providing humanitarian aid to children, youth, large families, the infirm and the elderly.

The UNWLA is a member of Ukrainian World Congress, World Federation of Ukrainian Women's Organi-

zations, the National Council of Women of the United States, the American Federation of Women's Clubs, the American Sabre Foundation. In 1993 UNWLA Vice President, Iryna Kurowyckyj was elected president of the National Council of Women in the USA — the first Ukrainian president in the organization's 107 year history. UNWLA is also associate member of the General Federation of Women's Clubs.

UNWLA is grateful for all the donations of time and money that made this possible.

OUR PORTABLE SELVES

by Martha Bohachevsky Chomiak

Regardless of the origin of our ancestors, or of the century in which they arrived in America, the move was a period of painful uprooting. Most of the immigrants came from stable societies in which they had often been the very low man on the totem pole. Nevertheless, they knew where they fit. Their status may have been low, but it was a status, a place in the universe.

Most Ukrainians, regardless of when they came to America and regardless of the social origin of their ancestors, were not far removed from agricultural life. Even urban dwellers had close ties with the village. For reasons that can be easily explained by the historical vicissitudes of our people, an urban class is only now emerging in contemporary Ukraine. It will lead to urban culture and urban patterns of behavior including ready mobility.

But mobility was a painful process for our ancestors, for many of our parents, and I suspect, for many of us. The ties that bind us are not only cultural ties, but ties to place: church, cemetery, even grandma's house and all the cooking and embroidery it entails. Evidence of our heritage is often external and group oriented, and it tends to work as a bungee cord, letting us go but also jerking us back. No wonder so many of us cut the cords, to make full use of the exhilaration of striking out on our own, moving into our own place and making our own lives. For many, the background is an encumbrance.

Yet this should not be so. Our heritage must be understood, internalized, and be part of our very selves. It should motivate us to move on, not shackle us to place, role, and stifling tradition. America, the land of opportunity and the land of mobility, provides both only to those who are willing to chance it, who can make use of mobility, who can build a new home in an unknown place.

Because of historical accident, Ukraine was home to many of the Jews who built American businesses, the film industry, the garment production industry and the entertainment networks. Others Jews were among the pioneers that wrested verdant Israel from Arabic sands. Whatever nostalgia they had was transformed into productive activity, longing became action, anxiety was turned into art. For most, Ukraine had been home for hundreds of years, and many remained attached to it emotionally. Nevertheless, they broke loose and made full use of new opportunities.

Their success was due partly to Jewish women who had to demonstrate business acumen to keep their fami-

lies fed while their husbands studied the Torah. Partly, of course, it was due to a perceived hostile environment between town and village, and mostly due to Tsarist Russian policies. That is not our concern now. What we ought to notice is that the identity of the Jews was internalized and thus could become mobile. Jewish heritage served as a source of strength, not as an anchor to keep them in the same place.

Every religious and national heritage, when duly studied and understood, is a source of strength and hope. The realization that one is a link in a chain, that one's existence is part of a larger flow, that the end is never the end, helps give meaning to each life. To find that meaning, it is necessary to know one's self, to be secure of one's individuality, to understand one's background. It means realizing that tradition is symbol, not a binding cord, and that the country of our ancestors was a land of diversity and not the extension of the ancestral village. Shevchenko, the Ukrainian Martin Luther King, wrote paraphrasing the scriptures. Know the truth and the truth shall set you free.

And the truth is recognizing the difference between myth and reality. While tradition encompasses myth self-knowledge cannot be based upon myth either in individual or in group existence. In modern times, when more than ever before, we are cognizant of the various layers of identity that envelop us, not to the exclusion of each, but complementarily, we need to know our real history, our real background, and the reality of contemporary Ukraine. If we limit ourselves to fairy tales and mythology, then those who choose the opportunity of reality over the comfort of the nursery, will not be able to remain in our midst.

Ukraine is a large country, with room for much diversity. Should we go against the tradition of our heritage by setting ourselves so readily apart from what is? Should we not make it easier for our children to soar, strengthened by what they are rather than shackled by what others think they ought to be?

As American women with ties to Ukraine we can only reiterate for ourselves that our ancestors understood the portable values of their society enough to build a new life upon them. Let us not forget that lesson. We carry our values and our traditions, and we alone can interpret them for ourselves and our children. As we managed to transform our Ukrainian background and our American opportunities into our successful lives, so shall our children. Let them also fly.

by D.M.Z.

THE BALL GOWN

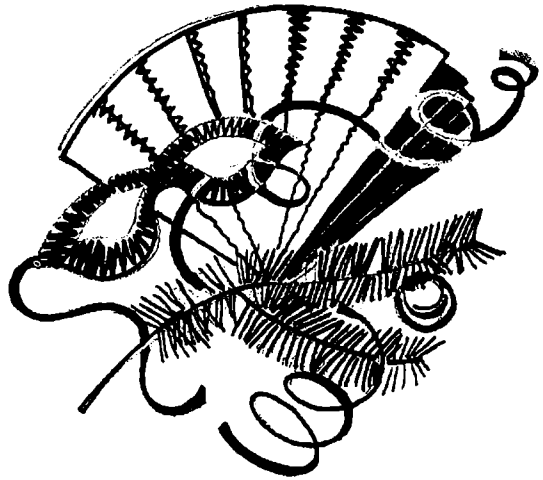
FROM THE DIARY OF A UKRAINIAN HOUSEWIFE

In my mother's day an engineer was a better catch than a doctor. This, of course, was in the thirties, back "home" in Halychyna. Engineers were men of technology and modern science; they liked cars, talked of rockets and space, found politics boring. After the war, when the dust settled and we came to live in the United States, engineers were first to get better jobs because a science background provided them with marketable skills. Before long, these emigre engineers had formed a professional organization with chapters in major Ukrainian communities.

Eventually, the Philadelphia chapter of the Ukrainian Engineers' Society began a tradition — the annual Engineers' Ball. After the horrors of the war, after being uprooted and enduring a long refugee migration, after the culture shock of resettling in a new country, the Engineers' Ball was one of the signs that life was going to be alright again, that there was something to celebrate.

What a thrill it was for the ladies of my mother's generation to have a chance to wear an elegant gown to real ball again. For one evening, they were Cinderellas waltzing around a Philadelphia ballroom — reminiscing about their youth and the festive dances in Lviv. This ball was the real thing — a proper invitation, evening attire requested, and expensive by the economic standards of the Ukrainian community. But it was worth the cost and the key thing for each of the ladies, young, middle-aged, or elderly, was the gown.

Dating was just becoming acceptable in the new Ukrainian community, and to be asked to the Engineers' Ball was better than being asked to a school prom. When I was asked to this ball, I had to travel to Philadelphia and be properly chaperoned by an aunt. My gown was made by my mother. Like the chaperon aunt, my gown was very fit and proper with puff sleeves, a high neck and a satin bow. My mother thought it was a lovely "pink", but I like it because it rustled. I was seventeen and at that age the gown was not as important as the date. He just had to be divine. My young man was very nice, he had studied engineering, of course, and he gave me a large corsage of gardenias. In that old Ben Franklin Hotel Ballroom in Philadelphia, I was Alice in Wonderland, mesmerized by the elaborate gowns of every color and style. It did not matter that my gown had been made by my mother — my date was a wonderful dancer and I was determined to have a great time.

Being from out of town, I was carefully looked over the ladies' presidium from behind the buffet table, a peculiar tradition of the Engineers' Ball or any other Ukrainian ball for that matter. A buffet of colorful canapes and an array of homemade tortes was always set up. Gentlemen would pick up platters of each for the guests at their table, making a "donation to the cause." These goodies were prepared and served by lady volunteers. There was a divine reciprocation for their dedication since these ladies were in the position to observe everyone at the ball. Thus, they were able, the morning after, to give a detailed report to the rest of the Ukrainian community on the style, color and texture of everyone's gown.

When my young man became my husband and I started going to the ball as a married lady, I decided to make my own gown. I worked on it for weeks. Both my lack of sewing skills and the importance of the event made this a valiant effort. I was not a school girl anymore, but a real "пані інженерова". Not quite sure what it was that a "пані інженерова" was expected to do, I mimicked my mother, had my hand kissed and did not mention that my gown was homemade.

It was at about this time that a "new" tradition emerged at the Engineers' Ball — the presentation of debutantes. The first time, it was quite spontaneous. Several young ladies were introduced and they bowed to the guests gathered at the Ball. This was found to be insufficiently festive. So in came the white deb ball gowns and the parade of young girls in their white gowns became the highlight of the annual affair.

One year I was asked to officiate at the presentation of the debutantes and it was for this event that I purchased my first gown in a popular Philadelphia boutique. This gown became my special memorabilia. It was purchased the year my daughter was born. The elegant boutique was selling it for half price and it made me look good even after I had given birth to two child-

ren, so I blew my budget. It was a black and gold lame sheath, well made and comfortable lined. It looked rich and elegant and made me feel that I had finally arrived and had taken my place in the gown circle.

From that time on, it did not matter what I wore. Of course, one would not want to wear the same gown two years in a row or, when a new gown was bought, face the horror of having a duplicate dancing around the floor. This, of course, did happen occasionally. In that case, the two ladies caught in the unpleasant predicament would make sure not to see each other. For me it became a game — the secret stores, special fabric outlets, and my own originality and creativity as my dressmaking skills improved. Jewelry also played a big role in the gown scheme. One year I made my gown two days before the Ball out of some black “шмат” which I dressed up with an American Indian necklace.

The first year my husband was president of the Philadelphia chapter of the Ukrainian Engineers Society, I again officiated at the debutante presentation and pinned the red sashes on the debutantes. Polyester was the fabric of the decade and my gown was quite regal — a 100% pure polyester creation with long sleeves and a high neck — a real pressure cooker. I was well done by the end of the evening.

The second time my husband was president of the Philadelphia chapter, we hosted another Ukrainian En-

gineers' Society chapter president and his wife. It was at Plast camp many months later that the wife of the other chapter president approached my husband, expecting to be recognized and remembered. My poor embarrassed husband tried hard to remember the lady. She noticed my husband's dilemma and offered to refresh his memory by describing her ball gown in absolute detail. “Now I remember,” said my husband, “it was beautiful,” later confessing to me that he did not remember what I had worn that night let alone what had been worn by a person he had just met that evening. It brought to mind a song sung in Lviv in my mother's youth about engineers who are great gentlemen who don't notice beautiful eyes, a pretty face or a good figure, but are only interested in making money.

This year, as for almost forty years now, there will be an Engineers' Ball in the old European carnival tradition. Having attended most them in the past, a break is in order and I am not going. It may be selfish of me not to volunteer for duty at the buffet table, but I'll be having a ball of my own — baby-sitting my grandchildren. But my gown is going to the Engineers' Ball as usual. In the best style of a Victorian novel, my favorite pice of memorabilia, the black and gold lame sheath that I wore so many years ago, shall be removed from a modern day trunk and be proudly worn by my own daughter.

ELVINA STRANCE

UKRAINIAN LEGACY BY SUSAN M. DEAN

During the period when my husband and I were building our cabin in the Adirondack Mountains, my father was busy in our hometown of Amsterdam, NY, with a project of his own: the renovation of St. Nicholas Ukrainian Catholic church, that white wooden building of my early childhood Sundays.

Being a second generation Ukrainian-American I have lost most of the traditions from the homeland, but I recall the sound of the deep Slavic harmonies from the men's and women's pews and, downstairs in the musty church hall, the canvas mural brought here from Ukraine decades ago showing the traditional thatched houses and dirt roads of the countryside. And I'll never forget the smell and taste of the pyrohy, my family's favorite ethnic food at holiday gatherings.

My father, William Hrycaj, has never been known to pass by a motorist in need, or a pedestrian, or a plate of pyrohy for that matter. He gives generously of his time, money, humor, and considerable skills. When it was decided that his church was in need of major refurbishing, Dad volunteered to become heavily involved in doing a complete restoration to the authentic Byzantine roots. It was a job in itself to strip away the layers of

non-traditional changes which had been made over the years, but with the blossoming awareness and pride in the Ukrainian cultural tradition, the small wooden church was transformed into a bright sanctuary of devotion. One of the most beautiful features is the authentic Greek iconography which adorns the walls and ceiling and the tall panels in front of the altar.

It took two years to complete the church project, but it was finished just in time for a momentous occasion, the baptism of the first grandson to bear our family name. The birth of little Andrew wasn't even anticipated when the restoration began, but this happy christening day was a more-than-equitable reward for the labor of love my father had undertaken with no ulterior motive.

Within each of us that day was an awareness of, and respect for, my grandfather and all the other immigrants who had come to this country from Eastern Europe during World War I to make a better life for themselves and for us of the future generations, a wish that was fulfilled. So the Christening was celebrated in homage to past generations and in anticipation of future ones, and it is to both of them that I dedicate this tribute.

Two paintings from the exhibit at the New Jersey State Museum (1982).

ARCADIA OLENSKA-PETRYSHYN PROFILE OF AN ARTIST

Born in Ukraine, Arcadia Olenska-Petryshyn emigrated to the United States in 1949 and settled in New York City. She attended The Arts Student League, earned an M.S. degree from Hunter College, and completed graduate courses at the University of Chicago.

Ms. Olenska-Petryshyn has participated in more than 40 exhibitions in museums and galleries throughout the United States and Canada. Her works have been displayed at the Minnesota Museum of Art, in New York's Bodley Gallery, in the Oxford Gallery in Edmonton and in many university museums and university sponsored art exhibits.

Since 1990, Arcadia Olenska-Petryshyn's paintings and graphics have been exhibited in the Ukrainian cities of Lviv (1990), Kiev (1991), Donetsk (1992), Symferopol (1993) and Dnipropetrovsk and Poltava (1994).

A number of major public collections have acquired her works. Among the most notable of these are the Witte Memorial (San Antonio, Texas), the Georgia Museum of Art (Athens, Georgia), Rutgers University Art Gallery (New Brunswick, New Jersey) and The Reading Public Museum and Art Gallery (Pennsylvania). Ms. Olenska-Petryshyn's works have also been acquired by private collectors in the United States, Canada, Ukraine, France, Belgium, England, Scotland and China.

UKRAINIAN EMBROIDERY CLASS HOSTS ANNUAL FASHION SHOW IN ALBUQUERQUE

The Ukrainian Embroidery Class of the Highland Senior Center in Albuquerque, New Mexico, presented its twelfth annual fashion show on July 22, 1994. Under the direction of Irene Kmetyk, renown needlecrafter and designer, the group, which boasts forty active members, has earned a well-deserved reputation for its outstanding creations and the affair drew people from all parts of the city to view the beautiful folk art on display. The walls and display tables at the cultural center were adorned with Ukrainian scarves, pillows, table cloths, and assorted articles of apparel, all reflecting authentic Ukrainian designs and color schemes. The articles displayed included a rich assortment of Ukrainian needlework, richeliu, pulled threads, net embroidery, crocheting, and a variety of traditional embroidery styles. Dolls dressed in Ukrainian costumes and baskets of pysanky were also on display.

The fashion show, combining elements of traditional Ukrainian costumes with outfits of a more contemporary style, was emceed by Mary Jane Trujillo who wore a costume from the Kiev region. Ms. Trujillo introduced each of the models and gave a brief description of their respective outfits. It is important to note that nearly all of the outfits were created by the models wearing them.

The show opened with costumes from the Hutsul region, from Bukovyna and from Yavorivka. These traditional outfits were followed by a parade of blouses, dresses, skirts and slacks. Most noteworthy were a beige blouse with inset net embroidery worked in flat black stitching, a blue dress sporting intricate cross-stitching, and assorted skirts and blouses embroidered with the

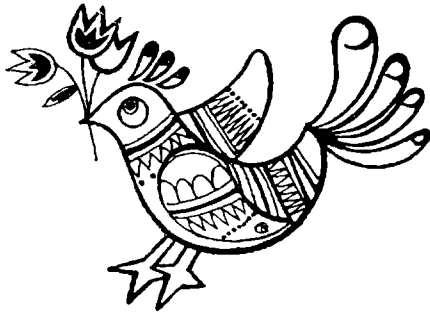
traditional red and black rose patten which had been charted and graphed for the class members by Ms. Kmetyk. The Ternopil region was represented by a skirt and vest ensemble of raw silk; a vest and slack ensemble showed to perfection the blue stitching of the Poltava region. The show's finale was a contemporary linen dress with bright red embroidery.

There was something to appeal to everyone and the bold geometric patterns executed in pure and strong colors were riveting. Many ethnographers believe that Ukrainian embroidery is the visual language of a unique people, and here at Highland, the show's participants are proud to be a part of this heritage and look forward to creating and displaying new and beautiful examples of their culture in the future.

Special thanks must be given to Irene Kmetyk for her kind patience, her knowledge of Ukraine's regional costumes, and of every variety of linen, thread, lace, bead and stitch that is representative of those regions. A special word of appreciation must also be extended to Ms. Kmetyk's able assistant Dottie Halama.

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

КУРКА В ПОМАРАНЧЕВІЙ ПІДЛИВІ З АВОКАДО

- 6 половинок курячих грудинок без шкіри і костей борошно (мука)
- 3 ложки масла або маргарини
- 2 ложки соняшникової олії (sunflower oil)
- 3/4 горнятка помаранчевого соку
- 1/3 горнятка білого вина або "шері"
- 1/2 горнятка дрібно нарізаних печериць
- 2 ложки свіжої або сухої петрушки
- 1/2 ложки сухого покритого розмарину (rosemary)
- 1 ложечка втертої помаранчевої шкірки
- 2 помаранчі без шкірки, нарізані на частинки

Вбити товчком курячі грудинки і посипати борошном. Стопити масло і олію на пательні, вкласти туди грудинки і обсмажити на два боки до зрум'янення. Додати помаранчевий сік, вино, печериці, петрушку, розмарин і варити до кипіння. Зменшити вогонь і тушкувати ще 15—20 хвилин, щоби грудинки були м'які. Вийняти їх на нагрітій полумисок і тримати в теплі. Підливу варити, щоб згустіла і полити нею грудинки.

Прибрати довкруги частинками помаранч і кусками авокадо.

СВИНЯЧА ПЕЧЕНЯ З ЯБЛУЧНИМ СОКОМ

- 5 1/2 фунта свинячої полядвиги (center-cut)
- 2 зубчики часнику
- 1 ложка сухого покритого розмарину (rosemary)
- 1 1/2 ложечки шавлії (sage)
- 1 1/5 ложечки чебрецю (thyme)
- сіль і перець
- 2 цибулі, нарізані на чвертки
- 2 фунти солодкої картоплі (sweet potatoes), нарізаної в кубики
- 3 горнятка яблучного соку
- 12 унцій сушених сливков, без кісток
- 2 зелені яблука, нарізані на частинки
- 1/4 горнятка борошна (муки)
- 1 горнятко вершків (half and half, або light cream)

Нагріти піч до 375°. Нашпікувати полядвигу кусками часнику. Всі спеції, сіль і перець змішати в горнятку і накласти на м'ясо. До бритванки дати частину цибулі, відтак м'ясо, товщем вгору, додати з боків солодку картоплю і зверху знову цибулю. Пекти одну годину. Налити яблучний сік і довкруги накласти сушені сливки. Накрити алюмінійовим папером і пекти одну годину. Додати нарізані яблука і пекти ще 1/2 години, щоб м'ясо було м'яке.

Порізати м'ясо, покласти на полумисок і довкруги обкласти картоплею і овочами.

Підлива: зняти товщ з підливи, влити підливу до ринки і варити. Розколоти борошно з вершками і влити до підливи. Варити мішаючи 2 хвилини.

Підливу подавати окремо.

ТЕЛЯЧІ ЗАВИВАНЦІ ЗІ ШИНКОЮ

- 8 тонких битків
- 8 тонких шматків шинки
- 1 ложечка шавлії (sage)
- 1/4 горнятка олії
- 4 ложки (1/2 "кістки") масла або маргарини борошно (мука)
- 1/3 горнятка білого вина

На кожний биток накласти шинку і посипати шавлією. Тісно завинути, зв'язати ниткою або спняти зубочисткою.

На пательні стопити масло і олію. Завиванці посипати борошном і зарум'янити з кожного боку. Підлити вином. Накрити пательню і варити на легкому вогні 10 хвилин, обертаючи завиванці. Подавати з макаронами або рижом.

ТЕЛЯЧИЙ ПАПРИКАР

- 2 фунти телятини на гуляш
- 3 ложки масла або маргарини
- 2 великі цибулі, дрібно нарізані
- 1 ложка солодкої паприки
- сіль,
- вода

- 1 ложка борошна (муки)
- 1/2 горнятка кислої сметани
- нарізана петрушка до прибрання

В ринці всмажити м'ясо на гарячому товщі, щоб було брунатне. Вийняти м'ясо. Зменшити вогонь, додати до ринки цибулю і паприку і тушкувати, щоб цибуля була м'яка. Знову вкласти м'ясо до ринки, посолити, додати 1/2 горнятка води і заварити до кипіння. Зменшити вогонь, накрити ринку і варити, щоб "моргало", 1 1/4 години, поки м'ясо буде м'яке.

В горнятку змішати борошно з водою (2 ложки) і влити до м'яса, вимішати і варити, щоб підлива згустіла. Додати кислу сметану і змішати. Варити, щоб не закипіло.

Подавати з локшинами і посипати нарізаною петрушкою.

ОКРУГА ПІВДЕННОГО НЬЮ-ЙОРКУ ВІДСВЯТКУВАЛА РІК РОДИНИ

З ініціативи Окружної Управи Союзу Українок Америки Південного Нью-Йорку і при співучасті 34-го і 99-го Відділів СУА відзначено "Рік Родини". Почин до цього дали: Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй і Президія Світового Конгресу Українців, проголосивши 1994 рік "Роком Родини".

Наше свято було задумане для піднесення ролі родини в українській нації, а також для підтримання почуття родинності у громаді. До участі були запрошені садочок, школа українознавства і жіночий хор при 99-му Відділі СУА у Вотервліті, який підсилили своїми голосами членки 34-го Відділу СУА в Коговзі під диригентурою Ярослава Кушніра. Це свято Української Родини відбулося дуже врочисто в неділю, 13 листопада 1994 р., в залі Українського Народного Дому у Вотервліті. Перед святкуванням відбулися Свята Літургія і Молебень у наміренні українських родин, які відправив о. Едвард Чудак — парох української католицької церкви св. Миколая у Вотервліті. Після Молебня всі перейшли до залі Українського Клубу. Сцену відповідно до теми прибрали Орися й Іван Калки.

Програму відкрила мгр Наталія Кушнір-Верзол, голова 99-го Відділу СУА. Отець Едвард Чудак започаткував її молитвою, а хор відспівав "Богородице Діво".

У програмі першими виступили садочок 99-го Відділу і перша кляса школи українознавства Олбанської Округи, які виконали вірш "Наш тато" та пісню "Оцей пальчик". Дітей приготували вчительки Діана Пасінелла і Галина Логан.

Доповідь українською мовою "Українська родина — основа існування українського народу" прочитала Зеновія Білас — культурно-освітня референтка Окружної Управи СУА Південного Нью-Йорку і членка 34-го Відділу СУА. Вона підкреслила, що родина є найважливішою клітиною в національному організмі. Від цієї клітини залежить здоров'я, сила і майбутність кожного народу. Коли родина здорова духовно та виросла на високих засадах моралі й етики, тоді суспільство матиме світлу майбутність. Родинний дім — це перша найважливіша школа життя дитини. Родина — це скарб народу, вона завжди була і буде ядром людської спільноти. Головним складником родини є респект, взаємна пошана, вірність і любов поміж її членами, любов до Бога, Церкви і народу. Зеновія Білас, закінчуючи свою доповідь, підкреслила, що українська родина — наше майбутнє.

Українська національна субстанція може бути збережена тільки через українську родину, яка свідомо своєї релігійної і національної приналежності, коли зуміє мудро поєднати громадську працю з інтересами родини, коли триматиме високо прапор релігії і моралі. Тоді перед нашим народом відкриються прекрасні перспективи і тоді здійсниться справжнє відродження України".

Після доповіді жіночий хор відспівав дві пісні: "Рідна мати моя", муз. Майбороди, і "Бабусю рідненька" — народна пісня в обр. Гайворонського. Учні другої кляси школи українознавства віддеклямували вірш "Моя мама", а третьої і четвертої — "Родина". "О, така у нас сім'я", вірш Світлани Кузьменко, деклямували учні п'ятої кляси. Танок "Козачок" виконали Лариса Калка і Зеня Скалій, членки танцювальної групи "Зорепад", хореографом якої є Рома Прийма-Богачевська.

Змістовну доповідь англійською мовою відчитала Галина Омецінська-Логан на тему "Родина та її позитивний вплив на майбутнє покоління". Вона підкреслила важливість тісного зв'язку родини, що дає підставу моральної вартості життя. Вона звернулася до молодих батьків, щоб виховували своїх дітей у християнському дусі, не забували, хто ми є й яке наше майбутнє. Це найбільш стосується мішаних подруж, яким нелегко дотримуватися українських традицій, релігії, мови і національної свідомості. В той же час їх треба виховувати на чесних і вірних громадян держави, в якій живуть. Ця доповідь була дуже до речі, бо публіка складалась переважно з молодих батьків.

Після доповіді учні сьомої кляси гарно віддеклямували вірш "Ходить гарбуз по городу". Кожний декляматор тримав перед собою великий картон, на якому були намальовані: на одному гарбуз, на другому диня, на третьому огірок — вся родина гарбузова. Учні восьмої кляси віддеклямували вірш "Як дощик скрипочці допоміг" на тлі гри на скрипці. Учні, школи українознавства Олбанської Округи, директором якої є д-р Юрій Гела, гарно підготували вчителі мгр Ірена Мирон, мгр Діана Барон і Християн Спая, колишній учень тієї ж школи.

Потім ще раз виступив хор, чудово виконавши пісні "Мати синові" і "Степом, степом". У цьому велика заслуга диригента хору Ярослава Кушніра. Дуже гарно репрезентували себе хористки у барвистих довгих спідницях і вишиваних блузках.

Світличка 85-го Відділу СУА у Чикаго "Садок вишневий".
 "Sadok Vyshnevyyj" ("Cherry Orchard") — pre-school of UNWLA Branch 85 in Chicago.

НАША СВІТЛИЧКА "САДОК ВИШНЕВИЙ"

Цього року світличці при 85-му Відділі СУА у Чикаго минуло десять років. Її заснував 6-ий Відділ СУА у Чикаго під назвою "Садок вишневий" у 1983 році, а відтак обов'язки опіки над світличкою перебрав 85-ий Відділ.

Кожного року наші найменші мають нагоду завітати до своїх ровесників у світличці, нав'язують знайомства, які тривають опісля довгі роки. Звичайно кожного року батьки вписують до світлички більше або менше відважних дівчаток і хлопчиків, але скоро під професійним доглядом учительки Марійки Карасевич і помічниці Дарії Гординської та Оксани Весоловської наші найменші привикають, беруть участь в усіх заняттях світлички.

У 1993—1994 шкільному році світличка "Садок вишневий" налічувала 50 дітей віком від трьох до п'яти років. Наші діточки в іграх і забавах вивчали пісні, віршики, наші традиції, пов'язані зі святами, а також азбуку і числа. Вони виконували цікаві робітки, їздили на прогульки і ознайомились з природою. Діти підготувалися до традиційної дитячої маскаради, виконали сценку-привітання св. отця Миколая, відсвяткували День Матері, а шкільний рік закінчили градуацією.

Під проводом адміністраторки світлички, членки Відділу Ліди Кіналь-Марушки і учительок кожна лекція була старанно і цікаво приготована. Батьки дітей, деколи бабусі і дідусі, допомагають учителькам. Тому що дітей у світличці є багато, цього року адміністраторка порозділювала завдання батькам, які радо зголосилися до помічі: Ганнуся Петрів-Веремінська закуповує матеріали для лекцій, книговодством займається Христя Харкевич-Дзюк, писарем є Христя Боднар-Палцан, оголошення виконує Орлана Вітковська-Вишницька. Спільними силами світличка гарно і успішно розвивається.

Ми радіємо, що молоді батьки розуміють вагу включення своїх дітей у гурт ровесників для вивчення мови і традицій наших предків. Ми віримо, що при допомозі батьків наша світличка "Садок вишневий" і далі матиме успіх.

Ліда Кіналь-Марушка,
адміністратор світлички

Христя Боднар-Палцан,
писар.

Дозя Кушнір — голова Округної Управи СУА Південного Нью-Йорку — закрила свято подякою виконавцям програми та присутнім, що прийшли, щоб відзначити "Рік Родини".

На закінчення хор і присутні бравурно відспівали пісню "Де згода в сімействі" (муз. М. Лисенка). Після

програми господарські референтки 34-го і 99-го Відділів СУА вгощали присутніх кавою і солодким.

Свято підготували молодші членки обох Відділів разом з колишньою головою Округної Управи Наталією Кушнір-Верзол, за що належить їм велике признання.

ПОЛІСЬКИЙ ВЕЧІР У КЕРГОНКСОНІ

У 89-му Відділі США в Кергонксоні, Нью-Йорк, віддавна існує традиція влаштовувати регіональні товариські вечори. Почавши від гуцульського й інших, через Київ і Львів, цього разу припала черга на Полісся.

Товариський вечір-вечера відбувся 5 листопада 1994 року в церковній залі. Голова Відділу Стефанія Барановська відкрила вечір коротким вступним словом і попросила о. пароха Володимира Заяця відмовити молитву і поблагословити страви. Після вечері з поліських страв Стефанія Барановська виголосила цікаву доповідь про Полісся.

Полісся — це низинний, найбільш віддалений край на північ України, розташований між Волинню, Підляссям і Новгородською Горбовиною і творить українсько-білоруське пограниччя. Головна ріка — Прип'ять зі своїми допливами вливається до Дніпра. Полісся вкрите безліччю "надм" — це є піскові видмухи, що їх поліщуки називають горами. Біля надм вода застоюється і творяться болота. Найбільш поширені болота низинні, які мають у своєму складі мінеральні солі. Вони вкриті мохами і травами і багаті на торф, який є цінним паливом. Рослинність надм досить вбога, в основному сосна, іноді ялівець. Клімат Полісся континентальний з теплим вогким літом, хмарною зимою і характеристичними туманами.

У X ст. Полісся входило до складу Київської держави, пізніше переживало різні війни та окупації Польщі, Литви, Росії. Під час Першої світової війни за Берестейським миром Полісся увійшло до складу української держави. В той час (1917—1918 роки) Західне Полісся було охоплене українським рухом, носіями якого були синьожупанники і українська адміністрація. Це була найбільш світла пора на Поліссі. В Бересті постало Товариство "Просвіта" із 150-ма читальнями, українські школи, кооперації, але занепад української держави і Ризький мир, за яким Полісся розділили між Польшею і СРСР, вплинули на цей розвиток. Советська частина Полісся була розділена між Білорусією і Україною. Населення в Білорусії тяготіло більше до українців Волині і Київщини. Західню частину поляки почали швидким темпом заселявати німцями і поляками та польонізувати населення. Більші міста Полісся — Луцьке, Рівне, Холм, Слуцьк, Пінськ, Кобринь, Ковель, Коростишів, Житомир, Шепетівка, Чернігів, Давид-Городок (славний із виробів шкіряних чобіт) і т. п. Найбільшою цінністю Полісся і найважливішим предметом експорту є ліс. Зі злаків вирощують жито, картоплю, овес, гречку, просо, а також найбільше значення

мають льон, конопля і хміль. За останні десятиліття розвинулася харчова промисловість, деревообробна, текстильна і машинобудівна.

На Поліссі залишилося багато старовини в культурі, одязі, звичаях і обрядах. Основним і типовим представником народного мистецтва є ткацтво. Після нього — вишивкарство і плетіння. Окремий відділ народного мистецтва творить гончарство. Характеристичною рисою Полісся є великі дерев'яні хрести, встановлені майже на кожному роздоріжжі, обвішані рушниками. По хатах дуже часто можна зустріти такі предмети як жорна, ступи, ткацькі верстати, оліярні і багато глиняного та дерев'яного начиння, навіть ручки і завіси при дверях є дерев'яні. Поліщуки живуть великими родинами і родами. Землі не ділять, а спадщину дістають тільки сини, бо вони продовжують рід. Доньки дістають тільки придане. Головні заняття поліщуків — хліборобство, скотарство і рибальство. Святощі поліщука це — вода і вогонь. Поліщуки дуже забобонні, ходять до церкви тільки у великі свята, але строго дотримують пости і обряди.

На Поліссі був сумної слави концентраційний табір Береза Картузька. Діяла перша українська формація "Поліська Січ" під час Другої світової війни під командуванням Тараса Бульби-Боровця. Поліщуки, як правило, українські патріоти, свідомі люди. З Полісся вийшло дуже багато визначних людей, для прикладу подамо тільки кількох письменників з Чернігівщини: Марко Антіох, Ладя Могилянська, Грицько Чупринка, які були знищені більшовиками у 30-ті роки.

В мистецькій частині вечора виступали членки Відділу з рецитаціями: "Заснування Холму" Олександра Олеса рецитувала Ольга Равлюк, "В день св. Юрія" Ладі Могилянської — Анна Вербовська, поему "Байда" Грицька Чупринки — Дарія Барон, "Привіт для союзнок" (вірш з України) — Марія Стефанишин, "Полісся" Дмитра Фальківського — Лідія Яців.

Після рецитацій Марта Паш висвітлила відеострічку з Канади під назвою "Help us help the children" — про дітей, потерпілих від чорнобильської радіації і про сиротинці. Проведено і переслано збірку на ту акцію. Залю прикрашували зразки поліських строїв, а також оригінальна спідниця з надзвичайно унікальним узором тканиня, якій понад 100 років. Вона належала бабці нашої заступниці голови Анни Слободян.

Так присутні пізнали ще один край нашої великої багатой України.

Ольга Денисенко,
пресова референтка.

АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ОЛІ ГРИНЬКІВ

У суботу, 19 листопада 1994 р. в домівці СУА відбувся авторський вечір Олі Гриньків. Залу домівки заповнили членки 63-го Відділу і гості. Привітала нас Лідія Колодчин, голова Округи СУА в Дітройті. "Сьогодні, — сказала вона, — я маю велику приємність привітати нашу дітройтську поетку, союзянку, громадську діячку Олю Гриньків на її авторському вечорі. Вірші п. Олі сповнені великою любов'ю до нашої церкви, українського народу. Вони вже багато років появляються на сторінках різних журналів і газет. Округна Управа Союзу Українок Америки бажає Вам міцного здоров'я, багатьох творчих літ, щоб Ви могли своїм мистецьким словом розбудити в нас почуття краси, добра і любови. Многая літа!" Л. Колодчин вручила п. Олі китицю червоних рож.

Програмою вечора провадила Ксеня Антипів, культурно-освітня референтка Округи.

Часто, коли хочемо висказати щось дуже похвальне, вживаємо лиш одне слово — "поезія". Під тим словом передовсім маємо на увазі одну з галузей красного письменства. Словник чужомовних слів подає дуже добру, влучну дефініцію: "Поезія — це мистецтво слова, переважно у віршованій формі, творчість, яка користується образами і діє переважно на уяву та почуття читача чи слухача". В класичній Греції і Римі поезію називали мовою богів, а Аполлон був богом поезії, сонця, світла і музики. Аж дві музи опікувалися поезією: Евтерпа — ліричною, а Каліпея — епічною. В нинішні часи поезія стала майже попелюшкою в літературі, все ж таки її вважають чимсь дуже гарним, але в матеріялізованому світі, де більшість речей оцінюється сумою грошей, поезія залишається дуже позаду інших жанрів літератури, однак все ще є ідеалісти, поети, які далі захоплюються цією мовою богів. І ось сьогодні ми присвячуємо цю програму нашій поетці-лауреатці, союзянці Олі Гриньків і виходу друком першої збірки її поезій, яку вона назвала "Віночок Марії".

Оля Гриньків — голова 63-го Відділу СУА, уродженка Брідщини, як вона каже, народилася між селами Черниця і Суховоля, де її родичі мали свій маєток. Батько Олі Ярослав Гриневецький походив зі священничої родини, за фахом інженер-агроном, але був зайнятий громадською працею, вічно роз'їжджав по селах з рефератами і організаційними порадами, як закладати кооперативи, молочарні тощо. Не мав часу на свою власну господарку, ввесь тягар провадження господарки падав на жінку Анну з Дерев'янкув, про яку Оля каже: "Вона була дуже релігійна, і щоб не занедбувати молитви, працювала і молилася ходячи". Був ще брат Олександр, який теж був фахівцем-агрономом. Більшовики забрали його на примусові роботи до Басарабії, за спробу

Ольга Гриньків.
Olha Hrynkiw.

втечі заслани в Сибір, звідтіля він попав пізніше до польської армії Андерса. З вибухом Другої світової війни і з приходом більшовиків до Західної України ціла родина Гриневецьких була переслідувана, тому перед другим приходом більшовиків родичі з Олею виїхали до Німеччини і опинилися в таборі в Авгсбургу. Оля прослухала там кілька семестрів у філії Українського Вільного Університету на природничому відділі і там же стрінула свою долю — познайомилася з майбутнім чоловіком Володимиром Гриньковим, з яким одружилася після приїзду до Америки (Гамтремк). Подружжя Гриньківі мають троє дітей: доню Марійку і синів Олега та Андрія, а від доні мають вже дві внучки. Пані Оля з великою любов'ю згадує своїх батьків, а по мамі одідичила глибоку релігійність. Початкову науку отримала приватно вдома, а від 6-ої класи до закінчення 4-ої гімназійної нового типу була в школі СС. Василіянок в Яворові. Замилування до поезії проявилось вже в дитинстві, вона зачитувалася дитячими журналами, які переважно були віршовані, а батько заохочував вивчати вірші напам'ять. З приїздом до Америки Оля мусіла якийсь час працювати фізично, але по деякій перерві вона знову почала віршувати і висилала свої вірші до українських журналів "Світло", "Жіночий Світ", "Патріярхат", "Нова Зоря", "Наше Життя", де вони друкувалися. Часто п. Олю запрошували до виступів на українських імпрезах. Вона не лише поетка, але й мисткиня, громадська діячка, голова 63-го Відділу

СУА, бере участь в Марійській Дружині, в церковному комітеті "Непорочного Зачаття", в Клубі Сеньорів, у Товаристві "Самопоміч".

У квітні 1994 р. п. Оля була відзначена американською комісією для справ культури міста Воррен за її мистецькі досягнення в ділянці української кераміки. Наша поетка-лауреатка дуже скромна: у вступі до її збірки "Віночок Марії" вона з подиву гідною щирістю пише: "Дехто висловив думку, що я пишу дуже просто. Чи простота безвартісна?" Тематика віршів п. Олі дуже широка. Найбільшу частину присвятила релігійній тематиці, а також природі. Є і патріотичні вірші, ліричні, на буденні теми, жартівливі. Найбільш характерні прикмети її поезії — глибока релігійність, патріотизм і незмірна щирість.

На вечорі сама поетка п. Оля, Ксеня Антипів, Вася Горлинська і Оля Гішак чергувалися в читанні

віршів. Започаткувала п. Оля віршем "Моя ідилія", потім були "Чи я хочу", "Сонце", "Осінь рожа", "Україна наша радість і наша журба", "За тебе, Україно", "Ніч", "Бачу тебе, Господи", "Над Мертвим морем". Пані Оля подорожувала до Св. Землі, Люрду, Фатіми. Деякі вірші вона присвячує дітям Марійці, Олегові і Андрієві.

Після читання віршів надійшли привіти від п. Шумило, подружжя Круп'яків, Ірени Тарнавської, від Марійської Дружини, союзнок 63-го Відділу, О. Стельмах і від Окружної Управи. Многояліттям закінчився вечір п. Олі. Ліда Колодчин і Ксеня Антипів подякували всім, хто причинився до успішного вечора Олі Гриньків. На кінець попросили всіх до перекуски.

Олена Панчак,
пресова референтка.

МИ РОЗКАЗУЄМО АМЕРИКАНЦЯМ ПРО УКРАЇНУ

У великодній час минулого року жінки з церкви "Конкорд пресвітеріян" у Вільмінгтоні, Дел., запросили Катрусю Гусак, щоб вона показала їм, як пишеться писанки. Катрусю попросила мене, щоб тоді, коли вона буде писати писанки, — я давала пояснення і розказувала про взори на писанках з різних частин України. Я також розказала про історію України, змагання до волі, про штучний голод в Україні в 1932—33 роках, про Чорнобиль, проголошення незалежності України в 1991 р. Всі присутні з увагою вислухали мою доповідь і ставили багато питань.

За кілька днів я дістала листа з тієї церкви, в якому дякували мені за доповідь, яка їх дуже цікавила, бо "дотепер вони нічого про Україну не знали!"

У листопаді зателефонувала мені Аліс Мінк, яка просила, щоб я розповіла про різдвяні звичаї в Україні у клубі "Ню Сенчурі" 14 грудня. Я погодилася і тим разом запросила Катрусю Гусак поїхати зі мною. Ми були присутні в цьому клубі на різдвяній зустрічі і полуденку. Катрусю розставила на столі українські вишивки, різьбу, кераміку, і всі дуже докладно оглядали. Я доповідала спочатку про Україну, географічне розташування та багату історію. Якраз перед

тим до США приїздив президент України Л. Кучма і його величаво прийняли у Вашингтоні. Я мала велику радість розказувати групі інтелегентних американок про нашу улюблену Батьківщину — Україну. При кінці я розказала їм про наші різдвяні звичаї і Святий Вечір, Різдво і коляди, підкреслила, що святкування Різдва є спрямоване на прославу народженого Ісуса. Розповіла, що українським дітям приносить дарунки святий Миколай, зображений в ризах єпископа (а не Санта Клос в червоному одязі), напередодні дня святого Миколая, 19 грудня.

Ми заграли присутнім кілька коляд України, між іншим "Щедрик" Леонтовича, який поширили в Америці, як колядку дзвонів "кароль оф белс" і кажуть, що це є російська композиція. Все це треба спростовувати.

Присутні оплесками дякували за доповідь і вручили мені гонорар в сумі 50 дол., який призначую на Фонд Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобіля, про що я їх повідомила.

Ірена Щерба,
пресова референтка 54-го Відділу СУА
у Вільмінгтоні, Дел.

УСМІХНИСЯ

НАЙКРАЩА ПРАЦЯ

- Яку домашню працю любиш найбільше?
- Найбільше люблю варити.
- Чому?
- Бо мама забороняє мені займатись куховарством.

ПОЖЕРТВИ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

(ЛИСТОПАД, 1994 Р.)

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Ярослава Цегельського**, чоловіка нашої членки Олі Білозор-Цегельської та батька нашої членки Наді Цегельської-Кидд, складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо щире співчуття.

91-ий Відділ СУА, Бетлегем, Па.

У світлу пам'ять **бл. п. Івана Крука** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" через 35-ий Відділ СУА в Озон Парку, Н.-Й., зложили: сестра Анна Крук — **50.00 дол.**; Анастасія Безубяк та Зінаїда Левицька — **по 10.00 дол.**

Складаю **100.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" як вияв моєї сердечної подяки колишнім ученицям моєї мами, Дарії Витанович, із гімназії Сестер Василянук у Львові, які збрали кошти на Український Музей у пам'ять Дарії Витанович.

Рута Витанович-Галібей.

Замість квітів на могилу **бл. п. Маркіяна Рейнаровича** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Родині висловлюємо щирі співчуття.

Лідія і Андрій Закревські.

В пам'ять **бл. п. Івана Даниловича** складаємо **20.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Лідія і Андрій Закревські.

У світлу пам'ять **Галини Костюк**, членки 19-го Відділу СУА в Трентоні, Н.-Дж., членки та приятелі склали **35.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"; Катя Ковшевич — **25.00 дол.** та Леся і Євген Оборонці — **10.00 дол.**

Замість квітів на могили незабутніх рідних **бл. п. Марії Вергун з Модрицьких** та її чоловіка **Василя Вергуна** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя"

членка 89-го Відділу СУА М. Квас.

На тризні в сороковий день смерті **бл. п. Ольги Паливоди**, яку приготували членки 62-го Відділу СУА в Глен Спей, присутні зложили на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **135.00 дол.** В тому числі: **по 10.00 дол.** — Марія та Іван Батюки, Наталія Гаврилук, Ольга і Данило Дмитренки, Галина і Богдан Кандюки, Клавдія Кіндзельська, Ірена і Михайло Кіндрачуки, Валентина і Володимир Мантики, Анна і Данило Мохи, Анна і Олександр Одуляки, Анна і Василь Пишимухи, Юлія Ховайло, Ольга і Богдан Чаплі; **по 5.00 дол.** — Анна Грицковян, Ольга Линник, Анна Швайка.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Наталії Осінської-Чапленко**, приятельки нашої мами, складаємо **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Ольга Саврук і Надія Шмігель.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Галини Костюк**, членки 19-го Відділу СУА, складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо найщиріші співчуття.

19-ий Відділ СУА, Трентон, Н.-Дж.

У пам'ять **бл. п. Марії Вішки** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" через 35-ий Відділ СУА в Озон Парку, Н.-Й., зложили: Оля Дика — **20.00 дол.**; родина Давидків та Василь і Анеля Глухі — **по 10.00 дол.**; Емілія Новак та Антін і Гелена Чупа — **по 5.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Анни Білинської**, довголітньої членки і колишньої голови 22-го Відділу СУА в Чікаго, складаємо **225.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюємо глибокі співчуття. Склали: **25.00 дол.** — 22-ий Відділ СУА; **по 20.00 дол.** — Ольга Мартинюк, Ліна Басюк, Ярослава Фаріон, Галя Янчишин, Люба Шеремета; **15.00 дол.** — Люся і Степан Самбірські; **по 10.00 дол.** — Марія Дорожинська, Ольга Крехтяк, Іванна Городиська, Анна Марчук, Іванна Горчинська, Дарія Менцінська, Ярослава Іванишин, Марія Малецька, Ольга Гаврилук, Надія Дзидзан; **5.00 дол.** — Анна Дячун.

Замість квітів на могилу **бл. п. Анни Мартинківської** складаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Анна Рак.

У світлу пам'ять колишньої членки 83-го Відділу СУА **бл. п. Анни Мартинківської** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Членки 83-го Відділу СУА, Н.-Й.

У світлу пам'ять колишньої членки Окружної Управи **бл. п. Дарії Дудри** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складають: **30.00 дол.** — Олена Папіж і **20.00 дол.** — Ліда Колодчин.

Неприйнятий гонорар в сумі **30.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя" складає **Анна-Галя Горбач.**

Складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Тамара і Порфирій Панкевичі.

Складаю **10.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Ірена Сенюк.

В першу невимовно болючу річницю відходу у вічність нашої найдорожчої доні, дружини і мами **бл. п. Оксани Кулик**, з дому Лебедь, замість квітів на її могилу складаємо **30.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Чоловік Євген з дитьми, Ірена і Микола Лебеді.

В пам'ять **бл. п. Лесі Папроцької**, членки 65-го Відділу СУА, пересилаю **15.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а доні Марусі складаю ширі співчуття.

Марта Цимбаліста.

У світлу пам'ять моєї незабутньої мами **Софії Закревської** складаю **50.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

**Членка 74-го Відділу СУА у Чікаго
Олександра Менцінська.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Марії Білозор**, довголітньої приятельки моєї покійної тітки Марії Ставничої, пересилаю **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя", а родині висловлюю щирі співчуття.

Орися Лончина.

У пам'ять нашої дорогої членки **бл. п. Ольги Паливоди** складаємо **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". Родині висловлюємо щирі співчуття.

64-ий Відділ СУА в Глен Спей, Н.-Й.

Замість квітів на могилу **бл. п. Дарії Дудри**, членки 45-го Відділу в Воррені, Миш., склали **300.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя". В тому числі: **50.00 дол.** —

Орися Лончина; **40.00 дол.** — Дарія Конюх; **30.00 дол.** — Стефа Король; **по 25.00 дол.** — 45-ий Відділ СУА та Олена й Іван Панчаки; **по 20.00 дол.** — Ярослава і Богдан Коссаки, Люба Левак, Мирослава Цап, Марта Шехович; **по 10.00 дол.** — Люба Калимон, Мирося Кізима, Леся Лятишевська, Ірина Прийма, Ірина Тарнавська.

На нев'янучий вінок у пам'ять **бл. п. Олександри Папроцької**, незабутньої членки 65-го Відділу СУА в Нью-Брансвик, склали на Пресовий Фонд "Нашого Життя" **375.00 дол.** такі особи: **50.00 дол.** — Олег й Іванна Ратичі; **25.00 дол.** — Оля і Ярослава Городецькі; **по 20.00 дол.** — о. Павло і Віра Лабінські, Наталка й Іван Головінські, Стефа і Роман Старожитники, Галина і Ростислав Ратичі, Дарія Оріховська; **15.00 дол.** — Ярослав і Ярослава Букачівські; **по 10.00 дол.** — Василина Підгірна, Соня і Юрко Лонишини, Оля і Василь Хомути, Марія Слободян, Петро і Стефанія Левки, Анна і Михайло Хомути, Г. Баласевич, Саверин й Ірена Старожитники, родина Койових, родина Томків, Ольга й Іван Ящишини, Мирон і Марія Гатали, Євгенія Попів, Марія Василюк, Антоній Василюк, Роза Кнайт, 65-ий Відділ СУА; **по 5.00 дол.** — В. і С. Колтовські, С. Кенік, О. і Н. Рінники.

У восьму болючу річницю смерти нашої дорогої і незабутньої доні і сестри **Оксани Богдани Павлів** складаємо в її пам'ять **25.00 дол.** на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

**Микола і Ольга Павлівн,
Нуся Павлів-Маріяні з чоловіком Ралфом.**

ФОНД ІМ. ОЛЕНИ ЛОТОЦЬКОЇ

Складаємо **100.00 дол.** на Фонд ім. Олени Лотоцької.
119-ий Відділ СУА.

Складаємо **25.00 дол.** на Фонд ім. Олени Лотоцької.
89-ий Відділ СУА, Кергонксон.

ФОНД РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ СУА

В пам'ять **бл. п. Наталії Чапленко**, матері голови СУА Анни Кравчук, складаємо **50.00 дол.** на Фонд Репрезентації СУА, а родині висловлюємо глибоке співчуття.

Окружна Управа СУА Чикаго.

ЗАПАСНИЙ ФОНД "НАШОГО ЖИТТЯ"

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Софії Лотоцької** членки та приятелі склали **160.00 дол.** на Запасний Фонд "Нашого Життя". В тому числі: **по 50.00 дол.** — Олександр і Патрісія Свістелі, Данило Свістель; **25.00 дол.** — Р. Гарасимович; **по 10.00 дол.** — Надя та Іван Гафтковичі, Юстина Надрага, Анастасія та Михайло Бойцуни; **5.00 дол.** — Броніслава Скорупська.

З нагоди 100-ліття з дня народження матері **Марії Іванчук** Ростислава Качала складає **25.00 дол.** на Запасний Фонд "Нашого Життя".

ПОМІЧ БАБУСЯМ

89-ий Відділ СУА в Кергонксоні складає **110.00 дол.** на поміч бабусям.

МЕДИЧНИЙ ФОНД ДІТЯМ І МОЛОДІ — ЖЕРТВАМ ЧОРНОБИЛЯ

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛИСТОПАД 1994 Р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. д-р Романа Заплітного** складаю **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, а дорогій Соні з родиною висловлюю глибокі співчуття.

Анна Заброцька

У пам'ять **бл. п. д-ра Теда Річардсона**, чоловіка д-р Іванни Мартинюк-Річардсон, на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля склали: **по 50.00 дол.** — Орест і Рома Гладкі, Юрій і Гелена Сумики; **по 10.00 дол.** — Анастасія Груба, Маріян Голан, Василь Глова з дружиною. **Разом 130.00 дол.**

У сороковий день смерти **бл. п. Лени Іваницької**, родина, членки 56-го Відділу СУА в Норт Порті, Фл., та приятелі зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **по 50.00 дол.** — Роман Іваницький, Стефанія Іваницька, Марія і Мирон Наваринські; **по 30.00 дол.** — Галина Салій; **25.00 дол.** — Зоя і Микола Филиповичі; **по 20.00 дол.** — Стефа Савчин, Марія Крижанівська; **15.00 дол.** — Мирон і Марія Кузьми; **по 10.00 дол.** — Ія Грицай, Анна Гомик, Катерина Двоак, Марія Герус-Мартюк, Лідія Козак, Надія Іванчук, Н. Н. **Разом 330.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Лучишин**, в її пам'ять на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля зложили: **25.00 дол.** — Суддя і Мирослава Футей; **20.00 дол.** — Стефанія Хома; **по 10.00 дол.** — Петро Чімка, Марія Полянська. **Разом 65.00 дол.**

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої приятельки **бл. п. Михайлини Гевко** складаю **30.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Ніна Лощенко.

Замість квітів у світлу пам'ять **бл. п. Василя Мацяха**, сина Марії Мацях і брата Стефанії Мацях, членок 71-го Відділу СУА в Джерзі Ситі, Н.-Дж., членки і приятелі зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **по 30.00 дол.** — Марія Мацях, Стефанія Мацях; **по 25.00 дол.** — Анна і Михайло Матіяші зі сином Михайлом, Стефан Максимчук, Вінсент і Паулін Райдери з дітьми; **по 20.00 дол.** — Євген і Володимира Котики зі сином Євгеном, Стейсі Сибі, Галина Гаврилук, Степан і Анна Чуйки, Іван і Стефанія Цьолки, Іван і Анна Вішки; **по 15.00 дол.** — Ольга Барна із сином Григорієм, Анна Гуттер з родиною; **по 10.00 дол.** — Анна, Франк і Джон Танги, Наталія і Стефан

Домарецькі, Петро і Марія Васки, Марія Б. Костів із синами Михайлом і Стефаном, Марія Куций, Тадей і Ольга Доманські, Марія Гадевич, Теодор і Стефанія Білоуси, Маркіян Солонинка, Єва Дубецька, Ліда Гаврилук, Марія Гордон, Ілля і Марія Шевчуки, Український Народний Дім, Ніна Ковбаснюк, родина Пойзлерів, Олесь Кедринський, Анна Малиновська, Єва Чекай, Ярослав і Ольга Маліни, Людвіга Гбур, Катерина Коць, Марія Іваницька; **по 5.00 дол.** — Михайло й Іванка Пилипчаки, Анна Струк, Марія Бура, Яніна Костів, Джекі Смотрич, Дарія Малиновська, Анна Гутер. **Разом 550.00 дол.**

Замість квітів на могилу **бл. п. Галі Шатинської** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля склали: **100.00 дол.** — Тамара Книгницька; **по 50.00 дол.** — Любомир і Надя Боб'яки, Богдан Шатинський; **40.00 дол.** — А. С. Матвійків; **по 30.00 дол.** — Мирон і Ліда Гарванки, Марко Гарванко, Галина і Михайло Руцаки, Іванна Федик; **по 25.00 дол.** — Іван Возний, Марійка і Ярослав Корженівські, Ірена і Петро Щерби; **по 20.00 дол.** — Катерина Глинянська, Лада Гусар, Євстахій і Катерина Гусаки, Едвард Гінсьорський, Іванна Дицьо, Є. Корчинська, Естелла Маєр, Ольга й Олекса Паранчаки, Алла Рудавська; **15.00 дол.** — Тамара Яцусь; **по 10.00 дол.** — Джуді Бейкер, Катерина Васишин, Анна Гринишин, Павлина Дзюбан, Анна Зарицька, Іван і Софія Левицькі, Соня Леськів, Євген Романюк, Марія Руцак, Іван Садівник, Арета Скамай, Дарія Степаняк, Анна Тур; **по 5.00 дол.** — Юрій Кравчук, Катерина Петеш. **Разом 770.00 дол.**

У пам'ять померлого нашого сина **бл. п. Романа Василина**, родина, знайомі і приятелі зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **200.00 дол.** — Елегія Наталія Сочилияс; **100.00 дол.** — о. парох Чупіль; **по 5.00 дол.** — Омелян й Ірена Комарницькі, Сестрицтво Української Католицької Церкви у Фініксі, Антін Заліський з дружиною; **по 40.00 дол.** — родина Цебрів, Світлана Реталлік; **по 25.00 дол.** — Євген і Параскевія Василина, Михайло й Ерна Лозинські, Богдан і Володимира Фостяки, Андрій і Марія Волоси, М. Ванько, Я. Д. Яворівський, Ярослав і Катерина Росоли, Олена Папіж, Ю. Куєннен, Марта і Наталка Арнольди; **по 20.00 дол.** — Любов Броніцька, Володимир і Марія Чорнецькі, Юлія Гудз; **по 10.00 дол.** — Телі Децик, Ян Беш, Алекс і Анджела Шмігельські, Люда Янг, Антін і Ольга Заліські, Я. Хучій, М. Зеленка; **по 5.00 дол.** — Таня Долішна, Ф. А. Нікофорак, М. Осадца, Марія Гіщинська; **2.00 дол.** — Н. Попович. **Разом 932.00 дол.**

У пам'ять **бл. п. інж. Б. П. Кулішенка** на похороні зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: **140.00 дол.** — Марта Куліщенко з дітьми; **50.00 дол.** — Джероме Гук; **по 20.00 дол.** — Роберт і Роксанна

Сішевські, Володимир і Галина Лойки, Ріта Іавароке. **Разом 250.00 дол.**

Марта Куліщенко з дітьми сердечно дякують всім, хто брав участь у похороні, і жертводавцям на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

На тризни в пам'ять **бл. п. Миколи Семанишина**, батька Софії Семанишин, членки 95-го Відділу СУА в Кергонксоні, Н.-Й., — родина і приятелі через 95-ий Відділ СУА зложили на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля: родина — А. Семанишин, М. Семанишин, С. Семанишин, Б. Дусанівський, Б. Бобик, Р. Вісьневський, М. Меуш, С. Шпак, Б. Хамут, О. Андерсон, Д. Дячишин, Д. Чижик, С. Дармограй, Ю. Філь, В. Новицький, З. Ковальська, Р. Боб'як, А. Вербовська, О. Тутка, Я. Вітенко, В. Кучерявий, Г. Салдан, І. Пілат, О. Оршулак, В. Кіцак, Д. Кіцак, М. Кибало, М. Гошовський, А. Біланич, д-р Крижановський, Дж. Матійчук, С. Орловський, І. Кармелюк, М. Р. Василик, Д. Досяк, М. Бура, Е. Яворський, О. Бодляк, О. Литвин, О. Гуменій, Л. Орлан, А. Мокляк, О. Марцть, М. Палюх, М. Круг, М. Неїлко, Р. Шпірка; **20.00 дол.** — д-р Роман і Стефанія Барановські; **10.00 дол.** — Роман і Стефанія Гаврилюки. **Разом 450.00 дол.** Всім жертводавцям широко дякує дочка **Соня Семанишин**.

У світлу пам'ять дорогої кузинки **бл. п. Ірени Лялі Кузів** складаю **50.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

Ольга Руденська.

У пам'ять **бл. п. Романа Василина**, брата нашої голови Марти Арнолд, складаємо **25.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля.

38-ий Відділ СУА в Денвері, Кол.

У пам'ять нашого дорогого зятя і швагра **бл. п. д-ра Теда Річардсона**, чоловіка членки 51-го Відділу СУА д-р Іванни Мартинюк-Річардсон, на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля склали: **по 100.00 дол.** — батьки Роман і Наталія Мартинюки, швагер Ярослав Мартинюк. **Разом 200.00 дол.**

З НАГОДИ

Складаю **100.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля, гонорар від Люби Раковської за поміч після її операції.

Євгенія Корчинська, членка 64-го Відділу.

70-ий Відділ СУА в Пассейку пересилає даток **204.00 дол.** на Медичний Фонд Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Це відсоток із продажу у публічній бібліотеці в Кліфтоні картин маєстра Богдана Божемського, який спонсорував 70-ий Відділ СУА.

ВИПРАВЛЕННЯ

ПОМИЛКИ

У "Нашому Житті" за жовтень 1994 р. у списку жертводавців на Український Музей (стор. 32, перша колонка, восьмий рядок згори) слід читати: **80.00 дол.** — Йосиф і Настя Цибухи.

Адміністрація Українського Музею перепрошує за недогляд.

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Перевірка передплат на журнал "Наше Життя" виявила великі заборгованості.

Затримання вплат на час підриває фінансову базу журналу. Просимо не чекати на отримання пригадок з адміністрації.

Адміністрація.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE
NEW YORK, NEW YORK 10003

ПОЖЕРТВИ ВІД 16 ЖОВТНЯ ДО 30 ЛИСТОПАДА 1994 Р.

ТРИВАЛІ ФОНДИ

На Тривалий Фонд ім. д-ра Теодора і Мири Залуцьких **1,000.00** зложили д-р Теодор і Мира Залуцькі.

До Тривалого Фонду ім. Артемія Кирилюка та Петра і Дарії Мегикив надійшло **221.25 дол.** з журналу "Нотатки з Мистецтва".

ДАТКИ

1,000.00 дол. — 28-ий та 86-ий Відділи США (прихід з імпрези на Фонд Петра Холодного);

500.00 дол. — Богдан та Ірена Глушевські;

114.00 дол. — Наталія Кравчук;

100.00 дол. — Онуфрій та Ірина Мізюки, Теодозія Депутат, д-р Арета Подгородецька, д-р Богданна Свистун, д-р Олег і д-р Іванна Ратичі, Володимира і Стефан Сливоцькі, д-р Осип Данко;

по 94.00 дол. — Олена Купчинська-Шелфлер, д-р Теодор і Мира Залуцькі, д-р Володимир Вжисневський;

90.00 дол. — Мира Мандзюк;

80.00 дол. — Марія Каплицька;

54.00 дол. — д-р Іван Макаревич;

по 50.00 дол. — Ольга Балабан, Володимир і Параскевія Шпачинські, Ігор Шевчук, Володимир і Гедвіг Черевки, Марія Фізер, Богдан і Марія Ревакович-Бойчуки, Любомир і Марія Явні, Володимир Могучий, д-р Євген і Лідія Грабарчуки, Володимир і Катерина Воловодюки, Мирон і Ольга Гнатейки, Ярослав і Катерина Степанківі, д-р Карло і Софія Цайнінгери;

по 44.00 дол. — Борис Галаган, Августин Юзвьяк, д-р Дмитро Фаріон, Василь Мисак, Оксана Рак, Ігор і Марія Зубрицькі, Ігор і д-р Любомира Коцури, Анна Політило;

40.00 дол. — Анна Заброцька, Роман і Ніна Ільницькі;

по 34.00 дол. — Ярослава Ярославич, Ірена Гриневич;

по 30.00 дол. — Франко Вірстюк, Андрій Шульга, Христина Їжак, Н. Масик, Іван Заковоротний, Михайло і Люба Дармохвали, Джейн Мігоцька;

по 25.00 дол. — Карло і Роксоляна Подпірки, д-р Аркадій і Глорія Очеретки, Михайло Соф'як, 83-ій Відділ США, Теодозій і Ольга Зазулі, Анна Бойчук, Дарія Курилко, Роман і Оксана Пруси, Марія Стефанів, Ірена Охримович, д-р Нестор Когут;

по 24.00 дол. — Владика Василь Лостен, Наталія Даниш, д-р Роман Смик;

по 20.00 дол. — д-р Юрій Свищук, Іван Горбачук, Андрій Турчин, д-р Михайло і д-р Михайлина Барани, Іван і Ненсі Яцишини, Теодозій і Любомира Крупи, Софія Кудрик;

по 19.00 дол. — Іван Луків, Анастасія Смеречинська, Ярослав та Ірена Падохи, Марко і д-р Аріядна Бахи, Іванна Рожанковська, Марія Палідвор, Зеновія Кулинич, Володимир Клебович, Софія Гулік, Лідія Кий, д-р Леонід Мостович, Зеновія Воробець, А. М. Уляна Климшин;

16.00 дол. — Мирон та Ірина Руснаки;

по 15.00 дол. — д-р Василь Рудко, Олена Качала;

по 14.00 дол. — Іванна Жовнір, Мирослав Сенкус, Ольга Гнатик, Марія Савицька, Олександр Ховайло, Ірена Пітула, Н. Вітковицький, Ігор Шевчук, Мотря Слоневська, Марта Цимбаліста, Осип і Анна Іваніві, 35-ий Відділ США;

по 10.00 дол. — Н. Н., Анна Еттель, Володимира Брикович, Іванна Гринь, Атанас Слюзарчук, Мирон Болух, Юрій і Оксана Мельниковичі, д-р Юрій і Христина Свищуки, Ольга Чапля;

по 9.00 дол. — Марта Рудик, Н. Масик;

по 5.00 дол. — Ярослав і Марія Кіцюки, Ірена Балюта, д-р Іван Кіндрат, Анна Заброцька, Євген Филипович, Михайло Соф'як, Іван і Вірджинія Пелехи, д-р Юрій Бережницький.

З нагоди святкування 35-ліття подружнього життя **д-ра Михайла і Ляни Яримовичів та д-ра Леоніда і Уляни Каманецьких** гості зложили **1,150.00 дол.:** п-во І. Бак-Бойчуки, Олег і Дарія Чайковські, Євген і Анна Івахіві, Василь і Олена Каштанюки, Нестор і Люба Козбурі, Олександра Куриленко, Барі і Соня Орлини, Любомир і Зеновія Осадци, д-р Зенон Жук, д-р Андрій і Христина Олексюки, д-р Юрій і д-р Надія Сороковські, д-р Вілферд і Марія Воги, Марія Абрамюк.

З нагоди 100-ліття з дня народження **матері Марії Іванчук** складаю **25.00 дол.** на УМ.

Ростислава Качала.

З нагоди ювілею **м'гр. Іванни Рожанковської** зложили на Фонд Петра Холодного в УМ: **500.00 дол.** — Стефан й Іванна Рожанковські; **200.00 дол.** — д-р Лев й Ірена Кушнірі; **100.00 дол.** — Мотря Кушнір і Микола Кулиш.

ДАТКИ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

33,873.95 дол. — д-р Олександр і Ярослава Гудзяки;

10,000.00 дол. — Остап і Урсуля Балабани;

2,000.00 дол. — Євгенія Мілано, Лідія Кий;

1,450.00 дол. — 66-ий Відділ США (прихід з полуденка);

по 1,000.00 дол. — Стефанія Цегельська, Євген Клишко, Оксана Пристай, 58-ий Відділ США — прихід з полуденка;

550.00 дол. — Микола і Галина Гошовські;

по 500.00 дол. — Юрій Гуд та Оксана Балтарович, Євген і Тетяна Іванціви, 35-ий Відділ США;

400.00 дол. — Ольга Дубик, Зенон і Дозя Кріслаті;

по 250.00 дол. — Андрій та Анна Малани, Іван та Ірена Мокрівські, д-р Денис та Міра Стахіві, 1-ий Відділ США;

125.00 дол. — Юрій та Олександра Масики;

101.00 дол. — д-р Зенон Куч;

по 100.00 дол. — д-р Осип Данко, Ірена Гладка, д-р Дарія Лиса (Mobil Foundation), Мирослава Савчак, Роман Стефанюк, п-во Володимир Могучий, Григорій і Мирослава Данилишини;

по 50.00 дол. — Володимир Бусяк, Богдан та Іванна Козаки, Ярослав і Марія Тимочки;

25.00 дол. — Олександра Ганас;

по 20.00 дол. — Галина Хамула, Агнес Хоманчук;

10.00 дол. — Марія Мартинюк (через 70-ий Відділ США);

Замість оплати за ліки і за овочі (від Ірини Г.) складаю **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Люба Іванчук, Огайо.

В пам'ять моєї дорогої сестри **св. п. Ярослави І. Дем'янчук-Пацлавської** та її чоловіка **св. п. Яреми Пацлавського**

складаю **5,500.00 дол.** на Будівельний Фонд Українського Музею.

Оксана Дем'янчук-Мельникович.

В пам'ять моєї дорогої мами **бл. п. Марії Шкарупи** складаю **1,000.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Надія Виннич.

У світлу пам'ять мами **бл. п. Євфрозини Петровської** в двадцять річницю її смерті складаємо **1,000.00 дол.** на потреби УМ.

Ольга і Теодозій Зазулі.

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефана Путикевича** зложили на Український Музей: **80.00 дол.** — Богдан Крамарчук з родиною; **по 50.00 дол.** — Зенон і Марія Коциловські з родиною, Іван і Анна Поручинські з родиною; Богдан Костюк, д-р Степан і Уляна Павлинські, Оксана Гной з родиною, Олекса Іваночко; **10.00 дол.** — Марія Пеленська (Канада); **по 25.00 дол.** — Надія Спас та Михайло і Люба Фарміги, Роман і Соня Платоші, Леся Бокерська, Анна Калинович, Ольга Гоевич, родина Ожгів; **по 20.00 дол.** — С. Лапічак з родиною, П. Білобронь з родиною, Надя Забада з родиною; **10.00 дол.** — Богдан і Робін Тині.

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефана Путикевича**, чоловіка Ольги, членки 70-го Відділу СУА і приятелі зложили **435.00 дол.:** **по 25.00 дол.** — Дарія Темницька, Ірина і Богдан Чайківські, Оксана Бачинська, Степан і Стефанія Покори; **по 20.00 дол.** — Марія Бакалець, Іван і Марія Борбичі, Ірена Цапар, Ольга і Михайло Мочули, Олена і Франко Вірстюки, Оксана Кордуба, Теофіл Моравський, Леся і Роман Кручові, Мирося і Константин Ваньо, Франко і Тамара Гурини, Ольга Фарміга, Наталія Пеленська, Стефан Богданович; **по 15.00 дол.** — Ольга Бобиляк, Ольга та Іван Буртики, Леся і Василь Мочули; **по 10.00 дол.** — Світлана та Іван Марченки, Марія Строцька, Анна Ваньо.

В першу річницю смерті заслуженого громадянина **бл. п. інж. Романа Гаєцького** складає **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Євгенія Тріска.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. інж. Романа Раковського** складаю на Будівельний Фонд УМ **25.00 дол.**, а родині висловлюю глибокі співчуття.

Марія Стефанишин.

В пам'ять **бл. п. Сальвіни Іваницької** складаю **10.00 дол.** на потреби УМ.

Ірина Гавур.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Сальвіни Іваницької** складають датки на потреби УМ: **100.00 дол.** — д-р Олександра Школьник; **50.00 дол.** — Катя і Давид Бисели, Марта Боднар, Любомира Йолдаш; **по 30.00 дол.** — д-р Ярослав та Лариса Музички, д-р Володимир і Надія Шкільники та Олена Кравців; **по 25.00 дол.** — Роман і Дьодя Брехуни, Роман та Ірина Свистуни; **20.00 дол.** — Зенон і Наталія М'ягкі; **15.00 дол.** — Адіб та Йосефіна Німери.

In memory of **Mrs. Salwina Ivanucky**, as per her wishes, I am donating **\$25.00** to the Ukrainian Museum.

Family Fenkanyn.

As memorial gift in memory of **Mrs. Salwina Ivanucky**, I am donating **\$25.00** to the Ukrainian Museum.

Mitchell and Helen Kuhar.

Замість квітів у світлу пам'ять **бл. п. Євгенії Дубас**, колишньої голови Округи Огайо, складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Надія Дейчаківська.

In memory of my wife **Natalie Olha Newman** I am donating **\$30.00** (with my company matching my donation) to the Ukrainian Museum.

Arthur E. Newman.

В пам'ять **д-ра Олега Кудрика** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Іван і Тетяна Кохани.

В пам'ять **д-ра Олега Кудрика** нашого дорогого і незабутнього приятеля і друга, складаємо **250.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Оксана і Зіновій Мельники.

В пам'ять **д-ра Олега Кудрика** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Юрій і Віра Попелі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Володимира Папуги** складаємо **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а п. Катрусі та родині висловлюємо глибоке співчуття.

Богданна і Володимир Слижі.

У 50-ту річницю передчасної смерті нашої найдорожчої мами і бабуні **бл. п. Катрусі Кершньовської** пересилаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Богданна і Володимир Слижі з дітьми.

В пам'ять **бл. п. Лариси Вахути** складаємо **20.00 дол.** (через 64-ий Відділ) на потреби УМ.

Дарія і Юрій Костіви.

Замість квітів на могилу **св. п. Зенона Кохановського**, чоловіка нашої довгопітньої членки управи Галини Пісецької-Кохановської, членки 59-го Відділу зложили на УМ: **25.00 дол.** — Ольга Корж, Анна Стельмах, Лідія Лемішка; **по 20.00 дол.** — Ганна Самитун, Валя Снігура; **15.00 дол.** — Софія Михайлишин; **по 10.00 дол.** — Анна Поліщук, Раїса Зелінська. Дорогій п. Галині з родиною наші щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Марії Лучишин** складаю **25.00 дол.** (через 33-ій Відділ) на Будівельний Фонд УМ.

Параскевія Гаркач.

In memory of Alexander Pelech, we are donating **\$100.00** to the Ukrainian Museum.

Marilyn and Allan Glick.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. д-ра Петра Моцюка** складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ.

Володимир і Анна Столярські з Омага. Не.

На свіжу могилу **св. п. Стефанії Галичин** та у світлу пам'ять нашої дорогої мами **М. Демцюх** і сестри **св. п. І. Левицької** складаю **50.00 дол.** на потреби УМ.

Оля Ліс.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Маркіяна Бачинського** складаємо **20.00 дол.** на потреби УМ.

Оксана Ленець.

В пам'ять мого шкільного товариша Станиславівської і Карльсфельдської гімназій **бл. п. Володимира Нагірного** складаємо **50.00 дол.** на УМ.

Марійка Струмінська-Борковська з чоловіком Романом.

У десяту сумну річницю смерті мого дорогого чоловіка **Семена** складаємо **50.00 дол.** (через 59-ий Відділ) на потреби УМ.

Анна Поліщук.

У світлу пам'ять **бл. п. Стефанії Черної** (з дому Олейко), **членки 89-го Відділу СУА**, складаємо **25.00 дол.** на потреби УМ, а родині наші щирі співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Стефанії Черної** на Будівельний Фонд УМ складають через 89-ий Відділ СУА: **по 50.00 дол.** — Роман і Марія Берези, д-р Микола і Ярослава Крижановські, д-р Роман і Ольга Морози; **30.00 дол.** — Ольга Івасівка; **25.00 дол.** — д-р Олег і Людмила Волянські; **по 20.00 дол.** — д-р Роман і д-р Стефанія Барановські, Марія Стефанишин, Ірена Сигалів, Дарія Барон, Марія Смішкевич, Катерина Мисько, Богдан Висоцький; **по 15.00 дол.** — Меланія Кокорудз, Лідія Яців, Ольга Бодлак, Євгенія Рубчак; **по 10 дол.** — Емілія Ренер, мгр. Михайло і Михайлина Барани, Володимир Берізка, Дарія Хухра, Онурфрій і Марія Литвини, Анна Ковальчук, Зеновія Ковальська, Зеновія Гулей, інж. Роман Боб'як, Стефан і Христина Головаті; **5.00 дол.** — Анна Мокп'як.

В пам'ять **сл. п. Стефанії Черної** на Український Музей в Нью-Йорку зложили: **по 25.00 дол.** — о. Б. Смик, Я. Томич; **20.00 дол.** — родина Яцківих; **по 15.00 дол.** — інж. Я. Яцковський, В. О. Кроп; **по 10.00 дол.** — З. М. Боднарчук, І. Запаранюк, Л. Ярмак, К. Драгош, Р. Гарбовська, М. Е. Николайчук.

В пам'ять **бл. п. Стефанії Черної** зложили на потреби УМ: **50.00 дол.** — Марія Крижанівська; **25.00 дол.** — родина доктора Лебедовича.

In memory of the daughter of **Mrs. Alice Orlan** we are donating **\$25.00** to the Building Fund of the Ukrainian Museum.
UNWLA A. Branch 95.

В пам'ять нашого приятеля **бл. п. Юрія Прокопишина** складаємо **50.00 дол.** на потреби УМ.

Богдан і Наталія Перфецькі.

В пам'ять нашої членки **бл. п. Дарії Вітанович** складаємо **10.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

64-ий Відділ СУА.

В пам'ять мами нашої членки Слави Рубель **бл. п. Олени Парахоняк** складаємо **10.00 дол.** на потреби УМ.

64-ий Відділ СУА.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Анастасії Шмотолохи**, колишньої членки 89-го Відділу у Кергонксоні складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Родині висловлюємо наші співчуття.

89-ий Відділ СУА.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Анастасії Шмотолохи** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Золота Осінь.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Степана Мельника** складаємо **20.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

57-ий Відділ СУА.

In lieu of flowers in memory of **Mrs. Helen T. Sedorowitz**, wife of Myron Sedorowitz of Summerville, SC, the following individuals have made contributions to the Ukrainian Museum: **\$40.00** — Joseph and Joanna Mendrzyn, **25.00** — Seward and Ellen Smith Jr.

Замість квітів на свіжу могилу нашої приятельки **бл. п. Ярослави Оренчук** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ. Родині висловлюємо глибокі співчуття.

Лідія Коровник і син Марко.

В пам'ять **бл. п. Михайлини Бігун-Кобрак** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Мирослава Савчак.

В пам'ять **бл. п. Олександра Пелеха** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Марія Ревакович і Богдан Бойчук.

У світлу пам'ять наших батьків **бл. п. Івана і Леонтини Дем'янухів** з приводу 50-ої і 30-ої річниць їхньої смерті складаємо **200.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Ярослава Томич і Наталія Лукашевич.

Вшановуючи пам'ять художниці **бл. п. Віри Дражевської** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Євстахія і Мотря Мілянчик.

В пам'ять **бл. п. Марії Білосор** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Д-р Євген і Анізія Гілі.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Климентини Загайкевич**, матері моєї свахи, складає **40.00 дол.** на потреби УМ.
Слава Гнатів.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Климентини Загайкевич** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а родині висловлюємо глибокі співчуття.

Ярослав і Надія Бігуни.

У двадцятю болючу річницю відходу у вічність нашого дорогого чоловіка і батька **бл. п. Романа Яцківа** складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Володимира, Олександра і Зиновій Яцківи.

In memory of **Mr. Alexander Pelech**, who will not be forgotten, we are donating **\$50.00** to the Ukrainian Museum.

Joyce Olsen and Family.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Стефанії Черної**, матері нашої приятельки Дзвінки Голії, складаємо **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Богдан і Уляна Крижанівські.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. проф. Омеляна Омецінського** складаємо **30.00 дол.** на потреби УМ, а дружині Марусі, дітям і внукам висловлюємо співчуття.

Теодозія і Зиновій Савицькі.

Замість квітів на могилу **бл. п. Сальвіни Іваницької** складаємо на потреби УМ: **75.00 дол.** — Allegheny County Health Department; **25.00 дол.** — Роман і Ярослава Комічаки; **10.00 дол.** — Марія Паньків.

In memory of **Mr. Alexander Pelech** we are donating \$60.00 to the Ukrainian Museum.

Laura Cirillo, April Nono, Gina K. Mead.

Замість квітів на свіжу могилу моєї дорогої кузинки **бл. п. Іванки Божик-Осідач** складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.
Ірена Юрчик.

У восьму болючу річницю смерті нашої дорогої і незабутньої доні і сестри **Оксани Богданни Павлів** складаємо в її пам'ять **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Батьки Микола і Ольга Павлів та сестра Нуся Павлів-Маріяні з чоловіком Ральфом.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Сальвіни Іваницької**, членки Відділу СУА в Акроні Ор., зложили: **по 50.00 дол.** — Стефан і Люба Іванчуки, Яків і Марія Полюги; **35.00 дол.** — Dr. Igor & Hope Janke.

У пам'ять найдорожчих незабутніх померлих рідних з родини **Квасів-Модрицьких** замість нев'янутих вінків на їхні могили на Україні, складаємо **25.00 дол.** на потреби УМ (через 89-ий Відділ СУА).
В. М. Квас.

Замість квітів на могилу **бл. п. Емілії Запорожець**, визначної українки в Дітроїті, складаю **100.00 дол.** на потреби УМ.
Д-р Маруся Бек.

В пам'ять приятельки нашої родини **бл. п. проф. Дарії Витанович** складаю **50.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.
Віра Коваленко.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Наталії Чапленко** складають на Будівельний Фонд УМ: **50.00 дол.** — д-р Осип Данко; **по 25.00 дол.** — Марія Шуст, Тетяна Тершаковець, Іван Серант, Ярослав і Марія Томоруґи, Дарія Байко.

В пам'ять мого тата **бл. п. Романа Гуглевича** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.
Богдан Гуглевич.

Замість квітів в пам'ять **бл. п. Маркіяна Бачинського** складаємо **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.
Василь і Марта Андрюки.

Замість квітів на свіжу могилу **бл. п. Оксани Томашивської-Пановик** складаємо **30.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а Наді Якобі з родиною висловлюємо наші глибокі і щирі співчуття.

Вікторія і Маріянна Вакуловські.

В пам'ять **інж. Михайла Пежанського**, **мгр. Ірени Мриц** і **д-ра Івана Мрица** складаю **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Любомира Пежанська.

В пам'ять **д-ра Олега Кудрика** складаємо **30.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а родині висловлюємо щирі співчуття.

Д-р Олег і д-р Іванна Ратичі.

В пам'ять **бл. п. інж. Ігоря Кмети** складаємо **30.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Микола і Галина Гошовські.

Замість квітів у пам'ять **бл. п. Мирослава Гординського** складаємо на Будівельний Фонд УМ: **по 100.00 дол.** — Орест Дитка, Василь та Ірена Гординські, Микола і Христина Баранецькі; **50.00 дол.** — Іриной і Олена Юрчуки.

В пам'ять нашого приятеля **д-ра Олега Кудрика** складаємо **100.00 дол.** на фонд Петра Холодного мол.

Стефан й Іванна Рожанковські.

У пам'ять **о. крилошанина Богдана Смика** складаємо **100.00 дол.** на фонд Петра Холодного мол.

Стефан й Іванна Рожанковські.

У пам'ять **бл. п. Володимира Ореста Ломницького** зложили на потреби УМ: **80.00 дол.** — дружина Дарія Ломницька зі синами; **30.00 дол.** — Дарія Хухра і Т. Паш; **по 25.00 дол.** — П. О. Турула, Ярослав і Ярослава Букачевські; **по 20.00 дол.** — М. і М. Кузьми, А. Т. Лянґе.

Через Комітет Розбудови Українського Музею в Рочестері, Н.-Й., зложили: **100.00 дол.** — д-р Юрій і Христина Свищуки; **37.60 дол.** — зі спадщини Марії Холевич.

47-ий Відділ СУА зорганізував імпрезу з нагоди "Року Української Родини". Від 120-го Відділу СУА і "Світлички" при Відділі складаємо в їх імені **100.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а членкам 47-го Відділу СУА бажаємо, щоб ще довгі роки могли такі імпрези справляти.

В пам'ять **бл. п. Лени Іваницької** складаємо **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ.

Людвіг і Аріядна Бахи.

У світлу пам'ять **бл. п. Катерини Росоли**, Фінікс, Аріз., складаю **25.00 дол.** на Будівельний Фонд УМ, а родині висловлюю глибокі співчуття.

Іванна Мартинець.

З нагоди щорічної акції збирання фондів на УМ Округа СУА Філадельфії, Па, організувала розсіпання членських заяв, організував виставки та влаштував урочистий бенкет. На ту ціль зложили: **по 1,000.00 дол.** — 67-ий Відділ СУА, Лідія Кий, д-р Лев та Ірена Кушніри; **по 500.00 дол.** — д-р Олег і д-р Рената Голод-Третяки, Андрій Стецьків; **350.00 дол.** — д-р Євген і Ніля Стецькови; **250.00 дол.** — 13-ий Відділ СУА, Христина і Богдан Сеники; **200.00 дол.** — Юрій Фаріон; **по 100.00 дол.** — 10-ий Відділ СУА, 90-ий Відділ СУА, Український Американський Клуб Сенйорів, д-р Юрій і д-р Стефанія Березницькі, Богдан і Аніта Желехівські; **по 50.00 дол.** — Іван Скіра, Теодозій і Віра Сендзики, Мирон і Богданна Осадци, д-р Роман і Анна Максимовичі, д-р Осип Данко, Володимир і Віра Кліші, Олімпія Гайдучок, Микола і Софія Косики, Богдан Одежинський, Павло Шандрук, Ірина і Ярослав Качанівські, Богдан Федак; **30.00 дол.** — Михайло і Євгенія Лукавські, Зеновій і Оксана Яримовичі; **по 25.00 дол.** — Роман Мельник, Стефан Рожок, о. Ярослав Шуст, Марта Турчин, Ольга Михалюк, Євдокія Блавацька, Марія Данилів, Слава Білас, Анна Літинська, Анна Борис, Зенон і Лідія Завадовичі, Юлія Шашаровська, Ольга Тисак; **по 20.00 дол.** — Христина Масюк, Іванна Петик, Теодора Кузьмович, Анна Кос, Анна Самутин, Ольга Тритяк, Оксана І. Волчук, Богдан і Катерина Бурбели; **15.00 дол.** — Тереса Жмуркевич; **10.00 дол.** — Анна Матковська, Іванна Вольна.

НАШИМ ДІТЯМ

Рисунок Лариси Іванової.
Drawing by Larysa Ivankiv.

ОЛЯ ГАЄЦЬКА

СПІЗНЕНИЙ ПОДАРУНОК

Проминуло найбільше свято в році — рожество Божого Дитяти. До нього заздалегідь готуються люди в цілому світі, до нього пригтовляється велика ангельська громада під проводом святого угодника Миколая і старших ангелів. Тепер час відпочинку, хоч на українській землі ще посівають зерном малі сівачі, віншуючи добра і щастя з Новим Роком та днем святого Василя, люди ще очікують третього празника — Водохреща. Ще не затихли звуки коляди, а по церквах і з уст прохожих ще дзвенить радісне привітання "Христос Раждається!"

Відпочиває святий Миколай, відпочивають Божі ангели, які під Його проводом чимало трудилися, виконуючи свою відповідальну працю. Нелегкі це були завдання — обсервувати

кожну дитину, якою вони опікуються під час цілого року, та справедливо її обдаровувати.

Але хто ж це там за білою хмаркою тихо зідхає, не може заснути і час від часу ворушить своїми синіми як небо крилами? Це наймолодший ангел, якого звать "Синя пташка". Він звертає на себе увагу своєю красою: довге темне волосся і сині, сині як небо крилечка... Великі чорні оченята блистять сльозами. Не міг не завважити його суму Архангел Гавриїл і спитав:

— Що з тобою, "Синя пташечко"? Чому сумуєш у цей святий, радісний час відпочинку?

— Не можу, Архангеле, веселитися, бо хоч я дуже старався виконувати свої обов'язки сумлінно, все ж таки не доглянув однієї дитини. Там, на українській землі, де є ще так багато

бідних людей і де мені було призначено обдарувати дітей, живе хлопчик, — почав він розказувати, схлипуючи час від часу. — Він дуже любить музику, прекрасно співає і грає на трубці. На жаль, не на своїй трубці грає, а на тій, що лише часом позичає йому приятель. Батько Іванка без праці, а матуся хворіє, в хаті ще двоє діточок. Купити Іванкові новий інструмент вони не в силі. В деяких містах і селах України відновився гарний звичай, який завмер під час більшовицької окупації разом з іншими прегарними звичаями та закриттям церков. Водосвяття, на згадку про хрещення Ісуса в ріці Йордан, звичайно відбувається над рікою або ставом, де з великої брили льоду вирізують хрест і укладають його на березі. Все це відбувається дуже вчисто: з церкви виходять священники та процесія з хором і оркестрою, які співають і грають коляди. В цьому році до оркестри попросили Іванка, хоч він ще малий, але дуже талановитий. Я повинен був принести йому трубку, але в нашому запасі не стало інструментів для дітей, — закінчив свою розповідь ангел "Синя пташка".

Задумався Архангел Гавриїл і тихенько кудись відлетів. Незабаром повернувся з шовковою хусточкою, обтер сльози на личку ангеліка "Синьої пташки" і сказав:

Лети, моя пташечко, на землю, я просив святого Петра, щоб перепустив тебе в цьому не призначеному для нас, ангелів, часі. Візьми свою трубу, якою ти сповіщав в ангельському хорі народження Божого Дитяти, і тоді, коли Іванко клякне до вечірньої молитви, залиши її біля вікна. Для тебе я постараюся дістати нову.

На другий день увечорі, коли Іванко молився, хтось легенько постукав у вікно. Коли він поглянув, щось заблистіло в темряві ночі, а ясне крило майнуло під вікном. На віконній рамі лежала золотиста трубка і випіскувала в сяйві місяця.

— Мамо, мамо, хтось передав мені спізнений подарунок, — кликав врадуваний хлопець. — Я зможу грати в оркестрі і прославляти хрещення Божого Дитяти.

А з висот споглядав на нього з любов'ю синьокрилий ангел з чорними очима, що на radoщах сяяли мов дві зорі.

ПАВЛО ГІРНИК

У зимну днину, в лиху годину
Летіли гуси над білим ставом.
А ватаг крикнув, що Україна, —
І серце стало.

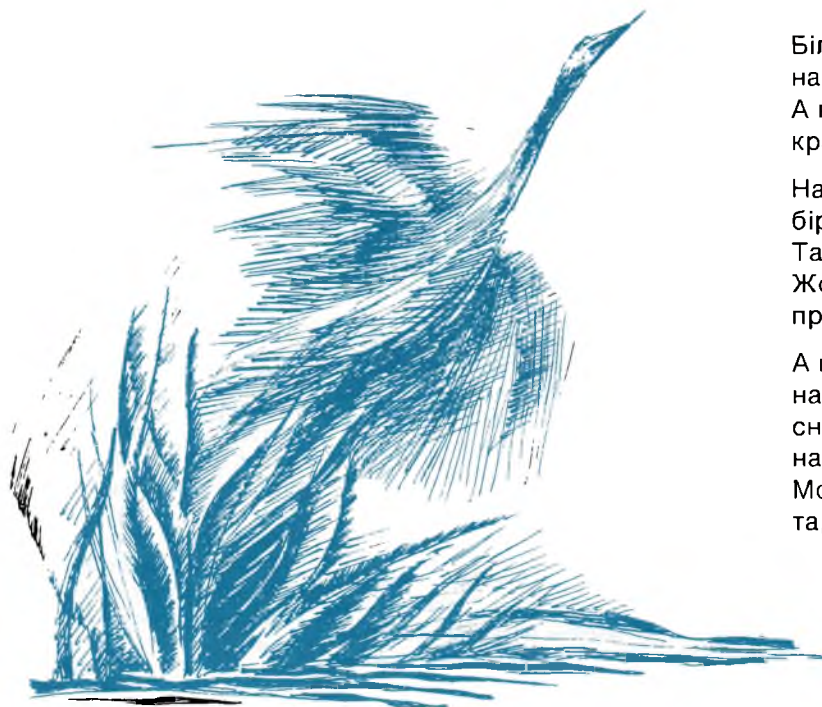
ВІТАЛІЙ КОНОПЕЛЕЦЬ

ЯКОГО КОЛЬОРУ СНІГ?

Білий-білий первосніг
на поля й на луки ліг.
А в садку глибокий,
красунь синьоокий.

На березі ще й сосні —
бірюзовий.
Так чи ні?
Жовто-золотавим
припушило трави.

А під вечір
на шибках
сніг рожевий,
наче птах...
Мов казкова птиця,
та, що тільки сниться.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Ділимося сумною вісткою з членством СУА і приятелями, що 8 жовтня м. р. відійшла у вічність **бл. п. Олена (Галя) Шатинська**, почесна членка 54-го Відділу СУА у Вільмінгтоні, Дел.

Галя народилася в Добромилі, Україна, 18 серпня 1912 р. в родині Кнайчуків. До Вільмінгтону приїхала в 1949 р. з малим сином. Коли в 1958 р. закладався наш Відділ СУА, стала його членкою. Виконувала всі свої обов'язки, займала різні пости в управі Відділу, була дуже точною і працюютою, співала в хорі, часто проводила збірки.

Галя відзначалася приємною і лагідною вдачею, завжди привітна, усміхнена, хоч мала дуже важке життя.

В 1986 р. Галя, змушена обставинами, переїхала до Філядельфії, щоб замешкати у "Вознесінні", але далі підтримувала зв'язок з нашим Відділом. За її жертвенність і працююність 54-ий Відділ СУА призначив Галю своєю почесною членкою і передплатував для неї "Наше Життя".

У 1992 р. Галя захворіла і опинилася в лікувальному домі. Коли хтось із союзнячок її відвідував — не знати було, чи пізнає або пам'ятає. Союзнячки і приятелі молилися і давали на Служби Божі за її здоров'я. І ось 8 жовтня ласкавий Господь забрав її до царства небесного, де вже немає терпіння ні турбот.

Похорон відбувся 14 жовтня на цвинтарі Всіх Святих у Вільмінгтоні. Над відкритою могилою прощала покійну Ірена Щерба, від 54-го Відділу СУА. Замість квітів на могилу бл. п. Галі родина, союзнячки і приятелі зложили 770 дол. на Медичний Фонд Допомоги Дітям і Молоді — Жертвам Чорнобиля. Крім того союзнячки замовили Службу Божу у 40-ий день смерті Галі, а Відділ пожертвував 25 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя".

Покійна залишила в смутку союзнячок, сина Богдана з дружиною і донькою та сестру Ольгу Гарванко з родиною.

Ірена Щерба,
пресова референтка.

Величаво попрощала наша громада в Сан Хозе, Каліф., одну із найстарших відданих активісток, що намагалася зберегти тут український характер молоді громади, **Ярославу Оренчук**. Родина Оренчуків була однією із перших українських емігрантів, що поселилися в цій місцевості. По п'ятьох роках осамітнену родину Оренчуків зміцнив вплив молодого покоління, що вже тут здобув вищу освіту і приїхав на професійну працю зі своїми родинами та підростаючими дітьми. Ярослава заініціювала і спільно з молодими мамами заснувала молодечий відділ Союзу Українок Америки, а відтак дитячий садочок-світличку. Світличку, якою вона опікувалася, приміщено в її домі. Коли діти підрости і стали учнями, перенесено навчання до публічної школи. Українська мова й історія були головними предметами навчання. Ярослава старалася передати дітям знання рідної мови, любов до Батьківщини та пошану до родичів. Крім цієї місцевої громадської праці в Сан Хозе, вона була головою Відділу Союзу Українок Америки у Сан Франціско. З нагоди її 70-ліття членки вибрали її почесною головою СУА.

Ярослава народилася в Комарові Стрийського району і від шістьох років жила у Львові. Тут закінчила семикласову школу ім. Шевченка, а відтак учительський семінар і стала працювати в дитячому садочку при вул. Личаківській. В 1940 р. одружилася з Володимиром Оренчуком, адвокатським конципіентом.

Після вибуху Другої світової війни молоде подружжя переїхало до Кам'янки-Струмилової, де її чоловік продовжував адвокатську практику в суді. Ярослава організувала повітові курси для виховательок дитячих садочків, часто виїжджала на села, перевіряла і допомагала в їхній освіті. Тут народилася в 1943 р. доня Роксана.

Чоловік Ярослави став жертвою гестапо. Його заарештували і запроторили до Авшвіцу. 1943—1945 роки були найважчими для Ярослави. З наступом совєтської армії, з немовлям на руках, вона мандрує з місця на місце, на Захід. По двох роках мандрів, у липні 1945 р., вперше поєднується зі своїм хворим чоловіком у Мюнхені. Після чотирирічного перебування там подружжя виїжджає до США. Тут народився ще син Роман. Працюючи на різних роботах на фабриці, чоловік набув нову професію і став працювати в університеті

Санта Клара, Каліф.

Де покійна не жила б, вона завжди поринала в громадську працю. Масова участь громадян в похороні є висловом вдячності за її працю.

Ірина Волосенко.

Зі сумом у серці доводиться згадувати про відхід у вічність **Дарії з Бахталовських Дудри**. Ангел смерти забрав з наших рядів людину, яку всі ми знали, шанували та любили.

Вдова по проф. д-рові Михайлові Дудрі, за допомогою своїх друзів — родини д-ра Богдана Лончини, в 1983 році пані Дарія перенеслася до Дітройту. Тут вона зразу ж включилася в активне громадське життя, ставши членкою СУА, Марійської Дружини, Патріархального Товариства. Хоч життя Дарії Дудри проходило своїми буднями, вона привертала до себе увагу високою культурою, ввічливістю, елегантністю, а над усе добросердяма та жертвенністю. Відзначалася вона глибокою релігійністю та готовістю кожночасно допомогти іншим у потребі. Протягом багатьох років працювала в референтурі Суспільної опіки при 45-му Відділі і Окрузі СУА в Дітройті.

У сороковий день після її відходу у вічність відправилися заупокійні Служби Божі в Дітройті, Чікаго, Торонті, Стемфорді та в Україні. 45-ий Відділ СУА згадав свою незабутню членку і після відправи в церкві вшанував її споминами й тризною у своїй власній домовці.

Покійна Дарія Дудра залишила по собі жаль і тугу, але рівночасно і теплий, незатертий спомина шляхетної людини.

Ірина Гарнавська,
пресова референтка.

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ПОЧЕСНІ ГОЛОВИ
Лідія Бурачинська
Іванна Рожанковська
Марія Савчак

Анна Кравчук — голова СУА

ЕКЗЕКУТИВА

Ольга Тритяк — 1-ша заступниця голови
Наталія Даниленко — 2-га заступниця голови для справ організаційних
Марта Богачевська-Хом'як — 3-тя заступниця голови для справ культури
Ірина Куровицька — 4-та заступниця голови для справ зв'язків
Іванна Ганкевич — протоколярна секретарка
Варка Бачинська — кореспонденційна секретарка
Рома Шуган — скарбничка
Таїсса Турянська — фінансова секретарка
Лідія Білоус — вільний член
Софія Геврик — вільний член

РЕФЕРЕНТУРИ

Люба Фірчук — музейно-мистецька
Ока Грицак — виховна
Лідія Черник — суспільної опіки
Люба Більовщук — стипендій

Ірена Чабан — головний редактор журналу "Наше Життя"
Тамара Стадниченко — редактор англійської частини журналу

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ

Лідія Колодчин — Дітройт
Оксана Фаріон — Філадельфія
Надія Савчук — Нью-Йорк
Марія Крамарчук — Північний Нью-Йорк
Ярослава Мулик — Нью-Джерсі
Іванна Шкарупа — Огайо
Анастасія Хариш — Чикаго
Люба Кінах — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Іванна Ратич — голова
Марія Томоруг — член
Розалія Полчі — член
Марія Дорожинська — заступниця
Лідія Фицалович — заступниця
Ольга Рибаків — парламентаристка

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENTS

Lidia Burachynska
Iwanna Rozankowsky
Maria Savchak

Anna Krawczuk — President

EXECUTIVE BOARD

Olga Trytyak — 1st Vice President
Natalia Danylenko — 2nd Vice President
Martha Bohachevsky Chomiak — 3rd Vice President
Iryna Kurowyckyj — 4th Vice President
Iwanna Hankewycz — Recording Secretary
Barbara Wachynsky — Corresponding Secretary
Roma Shuhan — Treasurer
Taissa Turiansky — Financial Secretary
Lydia Bilous — Member-at-Large
Sophia Hewryk — Member-at-Large

CHAIRS

Luba Firchuk — Art/Museum
Oka Hrycak — Education
Lidia Czernyk — Social Welfare
Luba Bilowchtchuk — Scholarship
Student Sponsorship Program

REGIONAL COUNCILS

Lidia Kolodchyn — Detroit
Oxana Farion — Philadelphia
Nadia Sawczuk — New York City
Maria Kramarchuk — New York - North
Jaroslawa Mulyk — New Jersey
Iwanna Shkarupa — Ohio
Anastazia Charysh — Chicago
Luba Kinach — New England
Theodosia Kushnir — New York - South

AUDITING COMMITTEE

Ivanna Ratyck — Chair
Maria Tomorug — Member
Rosalie Polche — Member
Maria Dorozynsky — Alt Member
Lidia Ficalowych — Alt Member
Olha Rybakiw — Parliamentarian

Irena Chaban — Editor-in-Chief "Our Life"
Tamara Stadnychenko — English editor "Our Life"

КАНЦЕЛЯРІЯ СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS:

108 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 533-4646 Директор — **Омеяна Рогожа**
Години урядування: від 10:00 до 4:00 по пол.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

P.O. Box 172, Holmdel, NJ 07733
(908) 888-0494 **Luba Bilowchtchuk**

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

203 Second Avenue, New York, NY 10003
(212) 228-0110 Fax (212) 228-1947

ПРЕДСТАВНИЦТВА "НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens, Notting Hill Gate, London W24HG, England
АВСТРАЛІЯ: Postup Ukrainian Cooperative Trading Society Limited, 928 Mount Alexander Rd., Essendon, 3040, Australia

"Second-Class Postage Paid at New York, N.Y. and at additional mailing offices" (USPS 414-660)

108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

Взори із збірки О. Косач (Олена Пчілка) лист ч. 5. 1 — "Полик", 2 — "Підполиччя", розводиться по рукаву, 3 — "Подик", 4,5,6, — пазухи. Вишивати червоними ч. 321 і синіми ч. 996 нитками. Рисувала Любов Попадинець.

Designs from O. Kosach (Olana Pchilka) collection, no. 5. 1 — "Polyk", 2 — on the sleeve of a woman's shirt, 3 — "Podyk", 4,5,6 — front of the shirt. Embroider with DMC thread — red # 321 and blue # 996. Drawing by Lubov Popadynec.